

Tanja Seland Forgaard

Monitor for sekundærflytting

En deskriptiv analyse om sekundærflyttinger blant flyktninger som ble bosatt i Norge i perioden 1994-2003

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Figurliste	2
Tabellregister	3
Innledning og bakgrunn	4
Datagrunnlag og datakvalitet.....	5
Begreper og definisjoner.....	6
Sammendrag av hovedfunnene	8
Flyttinger i perioden 1998-2003	10
Flyktninger bosatt 1998 etter hvor de bor 1.1.2004	17
Bosted per 1.1.2004 for ankomstkohorten 1998	24
Årlig flyttemønster - en generell oversikt.....	26
Flyttemønster etter kjønn, alder, sivilstand og flyktningstype	32
Flyktningenes flyttemønster etter landbakgrunn.....	38
Nettoinnflytting til Oslo, Fredrikstad og Kristiansand.....	44
Tidligere utkommet i serien Notater.....	47

Figurliste

Figur 1: Bosatte flyktninger i perioden 1994-2003. Absolutte tall.....	9
Figur 2: Nettoinnflytting til fylkene i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Prosent....	12
Figur 3: Nettoinnflytting til storbyregionene i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Absolutte tall.	13
Figur 4: Nettoinnflytting til kommunene i perioden 1998-2003 i forhold til folketallet i 1.1.1998. Flyktninger bosatt 1994-2003. Prosent.....	14
Figur 5: Flyktninger bosatt i 1998 etter bosted 1.1. 2004. Hele landet. Prosent	17
Figur 6: Antall flyktninger bosatt i 1998. Fylker. Absolutte tall.....	18
Figur 7: Andel flyktninger bosatt i 1998 som hadde samme bostedskommune og bostedsfylke per 1.1. 2004. Prosent.	19
Figur 8: Andel flyktninger bosatt i 1998 som hadde Oslo som bosted 1.1.2004. Fylker. Prosent.....	20
Figur 9: Kommuner med flere enn ti flyktninger bosatt i 1998. Andel fortsatt bosatt i kommunen 1.1. 2004. Prosent.	22
Figur 10: Flyktninger bosatt i 1998 og antall bosatt i kommunen per 1.1.2004.....	24
Figur 11: Årlig flyttemønster for flyktninger bosatt i 1995. Andel bosatt per 1.1. Prosent	30
Figur 12: Årlig flyttemønster for flyktninger bosatt i 1997. Andel bosatt per 1.1. Prosent	30
Figur 13: Årlig flyttemønster for flyktninger bosatt i 1998. Andel bosatt per 1.1. Prosent	31
Figur 14: Årlig flyttemønster for flyktninger bosatt i 1999. Andel bosatt per 1.1. Prosent	31
Figur 15: Menn og kvinner bosatt i årene 1994-2003. Absolutte tall.....	32
Figur 16: Menn og kvinner bosatt i første kommune etter fem år. Prosent.....	33
Figur 17: Gifte menn og kvinner. Flyktninger bosatt i årene 1994-2003. Prosent.....	35
Figur 18: Primærflyktninger og familiegjenforente flyktninger bosatt i årene 1994-2003. Prosent.	36
Figur 19: De 10 største landgruppene som ble bosatt i perioden 1994-2003. Absolutte tall.	38
Figur 20: Bosatte flyktninger etter landbakgrunn. 1994-2003. Absolutte tall.....	39
Figur 21: Bosatte flyktninger etter landbakgrunn. 1994-2003. Absolutte tall.....	39
Figur 22: Årlig flyttemønster for irakiske flyktninger bosatt i 1998. Prosent.....	41
Figur 23: Årlig flyttemønster for iranske flyktninger bosatt i 1998. Prosent.....	41
Figur 24: Årlig flyttemønster for somaliske flyktninger bosatt i 1998. Prosent.....	42
Figur 25: Årlig flyttemønster for bosniske flyktninger bosatt i 1998. Prosent.....	42
Figur 26: Årlig flyttemønster for flyktninger fra Serbia og Montenegro bosatt i 1999. Prosent.....	43

Tabellregister

Tabell 1: Nettoinnflytting 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Fylker.....	11
Tabell 2: Kommunene med størst nettoinnflytting i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003.....	16
Tabell 3: Flyktninger bosatt i 1998 og hvor de bor per 1.1. 2004. Fylker.....	21
Tabell 4: Kommuner med mer enn ti flyktninger bosatt i 1998. Kommuner med 80 prosent eller flere av flyktninger fortsatt bosatt i kommunen per 1.1.2004.	23
Tabell 5: Antall flyktninger bosatt 1998 og antall bosatt i kommunen 1.1. 2004. De ti kommunene med størst absolutt tilvekst.	25
Tabell 6: De ti kommunene med flest flyktninger bosatt i 1998, og de ti kommunene med flest flyktninger fra 1998 kohorten bosatt per 1.1. 2004.....	25
Tabell 7: Flyktninger bosatt i 1995 etter årlig flyttemønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent.	28
Tabell 8: Flyktninger bosatt i 1997 etter årlig flyttemønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent.	28
Tabell 9: Flyktninger bosatt i 1998 etter årlig flyttemønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent.	29
Tabell 10: Flyktninger bosatt i 1999 etter årlig flyttemønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent.	30
Tabell 11: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på alder. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Begge kjønn. Prosent.	34
Tabell 12: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på alder. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Menn. Prosent.	34
Tabell 13: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på alder. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Kvinner. Prosent.....	34
Tabell 14: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på kjønn og sivilstand. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Prosent.....	35
Tabell 15: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på kjønn og flyktningstype. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Prosent.....	37
Tabell 16: Flyktninger bosatt etter fem år. De fem største flyktninggruppene. Gjennomsnitt for flyktninger bosatt 1994-1999. Prosent.	40
Tabell 17: Nettoinnflytting til Oslo, Fredrikstad og Kristiansand 1998-2003. Kjønn, alder, flyktningstype og sivilstand. Flyktninger bosatt 1994-2003. Prosent og absolutte tall.	45
Tabell 18: Nettoinnflytting til Oslo, Fredrikstad og Kristiansand 1998-2003. De største landgruppene. Flyktninger bosatt 1994-2003. Absolutte tall.....	45
Vedlegg 1: Nettoinnflytting av flyktninger i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Fylker	46

Innledning og bakgrunn

Notatet er skrevet på oppdrag av Kommunal- og Regionaldepartementet (KRD) som et ledd i prosjektet "Monitor for Sekundærflytting". Notatet gir en deskriptiv analyse av hovedtrekkene av flere tabeller som belyser sekundærflytting blant flyktninger som ble bosatt i Norge i perioden 1994-2003. Vi vil beskrive disse flyktingenes flyttinger i perioden 1998-2003, og vil ha størst fokus på flyktingene som ble bosatt i 1998.

Formålet med notatet er å se på flyktingers flyttinger etter at de har blitt bosatt i sin første bostedskommune - sekundærflyttinger, og da spesielt for å dokumentere flyktingenes flyttinger i løpet av de fem første årene etter de ble bosatt. I denne perioden får kommunene som flyktingene bosetter seg i integreringstilskudd fra staten. Derfor er det viktig å se hvorvidt flyktingene flytter fra disse kommunene og hvilke kommuner de flytter videre til. De fleste av disse problemstillingene lar seg belyse i det foreliggende materialet.

Antallet flyktninger kommunene bosetter hvert år avgjøres i et samarbeid mellom innvandringsmyndighetene, Kommunenes Sentralforbund og de enkelte kommunene. Mange kommuner argumenterer at antallet flyktninger som bor i kommunen er større enn det avtalte på grunn av stor sekundær tilflytting. I dette notatet belyser vi omfanget av slike flyttinger.

Det er kommunene som mottar integreringstilskuddet for flyktingene de bosetter, og de kan i utgangspunktet bruke disse pengene som de selv ønsker. Flyktingene har lov å flytte videre fra bosettingskommunen når de selv ønsker, men lov om sosiale tjenester kan hindre dem kommunal støtte i en annen kommune hvis de ikke er selvforsørget. Så lenge flyktingene har økonomisk støtte i den kommunen de er bosatt, kan den nye kommunen de ønsker å bosette seg i nekte å gi flyktingene økonomisk sosialhjelp og vise dem tilbake til bosettingskommunen. Kommunene i landet har forskjellig praksis hvorvidt de tar imot flyktninger som ikke er selvforsørget. Et resultat av dette er at det i mange tilfeller bare er selvforsørgende flyktninger som har muligheter til å flytte videre i løpet av de fem første årene etter de ble bosatt. Et annet resultat er at det flyttemønsteret vi her ser ikke nødvendigvis bare er et resultat av flyktingenes ønsker om å bosette seg i visse kommuner, men det kan også til en viss grad være et resultat av sosiallovgivningen og ulik praksis i kommunene. Det er sannsynlig at kommuner med stor innflytting av flyktninger har en annen politikk enn de som har stor utflytting.

Notatet er skrevet særlig med tanke på bruk i KRD og Nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger. Det skal gi en grei og enkel oversikt over det regionale flyttemønsteret til ulike flyktinggrupper i den aktuelle perioden. Samtidig er notatet lagt opp slik at det er enkelt å finne tilbake til tallene i tabellene som følger i eget vedlegg, slik at det er enklere å finne tilbake til grunnlaget for analysen. Disse tabellene er av praktiske grunner ikke tatt med som vedlegg i selve notatet. Hovedoverskriftene følger så langt det lar seg gjøre overskriftene til i tabellene som er sendt KRD separat, noe som forklarer den skjematisk formen notatet har fått.

Notatet bør sees i sammenheng med Rapport 2001/22 "Flyktingers sekundærflyttinger under 1990-tallet" som finnes på http://www.ssb.no/emner/02/02/20/rapp_200122/rapp_200122.pdf og Rapport nr.2 "Sekundærflytting for hver ankomstkohort fra 1990, og forholdet mellom sekundærflytting og arbeidsmarked" som begge er skrevet av forsker Lars Østby. Disse notatene tar for seg sekundærflyttinger på 1990-tallet. Spesielt Rapport 2001/22 gir en mer utstrakt analyse som knytter seg til datainnsamlingen, samt at rapporten ser sekundærflyttingen i et noe bredere perspektiv enn vi gjør i dette notatet. Det sistnevnte notatet er ikke publisert, men kan fåes ved henvendelse til SSB.

Datagrunnlag og datakvalitet

Tabellgrunnlaget notatet er basert på er laget ved hjelp av SSBs flyktningfil og flyttefiler. Flyktningfilen baserer seg hovedsakelig på informasjon fra Flyreg (som tidligere var et eget register i Utlendingsdirektoratet, UDI) om hvem som har kommet til Norge som flyktning.

Informasjon om hvilken kommune hver flyktning først ble bosatt i er hentet fra Database for utlendings- og flyktningsaker (DUF) i UDI.

Informasjonen om flyktningenes flyttinger er basert på data fra Det sentrale folkeregisteret (DSF).

For at tabellgrunnlaget skal bli best mulig, og analysen gi et best mulig bilde av virkeligheten, er det viktig at flyktningenes første bostedskommune er riktig. Forskriftene til folkeregistreringsloven skal tolkes slik at flyktninger ikke skal registres som bosatt i Norge før de har fått tildelt sin første bostedskommune og flyttet dit. I praksis blir imidlertid noen av flyktningene tildelt fødselsnummer før de har rukket å flytte ut av mottaket. Dette gjør at den første bostedskommunen i DSF ikke kan tolkes som den første bosettingskommune slik utlendingsforvaltningen definerer den. Variabelen første bosettingskommune er derfor hentet fra DUF.

I dataene fra DUF hadde noen få personer flere første bosettingskommuner. I disse tilfellene er den første av kommunene brukt, uten nærmere kontroll. Ved en senere anledning vil valget av første bosettingskommune kunne gjøres mer sofistisert.

SSB sine tall på antallet bosatte flyktninger avviker noe fra KRD og UDI sine tall. Dette skyldes at vi i SSB har tatt med alle flyktningene som har fått en oppholdstillatelse på minst seks måneder. Det betyr at vi også har med de flyktningene som har fått en midlertidig oppholdstillatelse på for eksempel to år. UDI og KRD har bare med de flyktningene som har fått endelig bosettingsvedtak, ikke de med midlertidig oppholdstillatelse. Dette medfører at SSB i de fleste årene har registrert flere bosatte flyktninger enn KRD og UDI. Det kan i enkelte tilfeller slå ut motsatt vei hvis flere av de som fikk en midlertidig bosetting får endelig bosetting i et senere år. Ved en senere anledning er det mulig å bare ta med de flyktningene som har fått et endelig bosettingsvedtak hvis det er ønskelig.

I kapitlet "Flyttinger i perioden 1998-2003" har vi ikke klart å utnytte DUF-dataene på samme måte som i resten av notatet. Vi har her tatt utgangspunkt i bosettingsåret, og ikke bosettingskommunen. Dette medfører at vi må ta visse forbehold når vi analyserer disse resultatene. Dette er forklart mer utførlig i begynnelsen av kapitlet. På sikt skal det være mulig å forbedre kvaliteten på dataene i dette kapitlet, men per i dag har vi ikke funnet en fullgod løsning.

På sikt er det mulig å kontrollere UDI sine data enda bedre, og ved flere kontroller vil kvaliteten kunne bli bedre. Vi har ikke tidligere brukt DUF-dataene til et slikt formål som dette, men for framtiden vil dette kunne bli meget nyttig.

Begreper og definisjoner

Flyktning referer her til personer bosatt i Norge, som en gang har kommet til Norge av fluktgrunner (familie medregnet), uten hensyn til om personen har fått flyktningstatus etter Genève-konvensjonen. Både primærflyktninger og familiegjenforente flyktninger er med. Barn som flyktningene har fått etter at de kom til Norge er ikke regnet med.

Bosetting/bosatt referer til flyktningen sin første bosettingskommune. I de aller fleste tilfellene er dette en annen kommune enn den flyktningene har bodd i mottak.

Integreringstilskudd er penger kommunene mottar fordelt over fem år for hver flyktning som bosettes, samt ekstra engangstilskudd for eldre og funksjonshemmede etter nærmere fastsatte kriterier. Videre får kommunene et særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, samt tilskudd til språkundervisning for barn og voksne.

Fra statens side vektlegges det at kommunene gjennomfører et planmessig bosettings- og integreringsarbeid. Flyktningene skal ha samme tilgang på kommunale tjenester som enhver annen innbygger i kommunen. Et beregningsutvalg med representanter fra staten og kommunene kartlegger hvert år det gjennomsnittlige utgiftsnivået i kommunene knyttet til bosettings- og integreringsarbeidet

Sekundærflytting er videreflytting fra den første kommunen en flyktning er bosatt i etter at han eller hun fikk opphold i Norge.

Nettoflytting er differansen mellom antallet som flytter til en kommune eller region og antallet som flytter ut. Er innflyttingen større enn utflyttingen snakker man om nettoinnflytting, mens det motsatte refereres til som nettoutflytting.

Ankomstkohort referer til alle flyktningene som ble bosatt i et og samme kalenderår.

Landbakgrunn referer i denne sammenheng til opprinnelseslandet flyktningene kommer fra.

Oppbygging av notatet

Notatet er ment å gi en oversikt over flyttemønsteret til flyktninger som ble bosatt i perioden 1994-2003. Notatet vil også gi et visst inntrykk av de flyktningene som kom i perioden. Hvor flyktningene ble bosatt, deres alder, kjønn og landbakgrunn. Dette for å gi et bakgrunnsmateriale som har betydning for flyttemønsteret til flyktningene.

Vi har valgt å ha størst fokus på 1998-kohorten fordi flyktningene som ble bosatt dette året kan følges gjennom hele integreringsperioden på fem år. Per 1.1.2003 (inngangen til det femte året) har flyktningene som ankom i 1998 bodd i Norge mellom fire og fem år, avhengig av når i 1998 de ble bosatt. For å få med hele femårsperioden må vi ta med det femte året, altså frem til inngangen av det sjette året (1.1.2004). Mottaksregimet er i stadig endring. Nyere flyttinger vil trolig gi et bedre bilde av effekten av nåværende ordninger innenfor mottaksregimet enn eldre tall, og vi har av den grunn også valgt å se på 1999-kohorten. Ved inngangen til 2004 har flyktningene som ble bosatt i 1999 gjennomlevd det meste av integreringsperioden på fem år, men ikke hele. Vi har derfor valgt å legge størst fokus på 1998-kohorten, fordi denne kohorten kan følges gjennom hele integreringsperioden. Vi har også valgt å se på flyttinger blant flyktninger som ble bosatt så langt tilbake som 1994. Dette har vi gjort for å kunne se på flyktningenes flyttemønster i flere år etter at integreringsperioden løp ut. På denne måten kan vi se hvorvidt flyktningens flyttemønster endres vesentlig etter at den første femårsperioden er over.

Først i notatet gir vi en kort beskrivelse av de flyktningene som ble bosatt i perioden 1994-2003. Deretter ser vi på flyttingene til disse flyktningene i perioden 1998-2003. Vi ser da på alle flyttingene innenfor hvert av årene for flyktningene som har vært bosatt maks fem år, ikke bare den første flyttingen ut av bostedskommunen. Dette har vi gjort for å få en bedre oversikt over hvilke regioner som har størst innflytting av flyktninger, og hvilke som har størst utflytting. Videre ser vi på flyktningene som ble bosatt i 1998, og hvor de bor fem år senere (1.1.2004). Vi har tatt for oss en ankomstkohort mer detaljert for å gi en bedre beskrivelse av den flytteprosessen for foreligger. Derimot gir ikke dette en fullgod beskrivelse, slik at vi også ser på det årlige flyttemønsteret for flere av ankomstkohortene. På denne måten kan vi sammenlikne flere årganger, men også se når flyktningene flytter hvor og ikke bare hvor de er bosatt fem år senere. Det er også nødvendig å se på sammensetningen på de flyktningene som flytter da det er store forskjeller som beror seg på forskjellene mellom kjønnene, alder, flyktningstype, sivilstand og landbakgrunn. Vi har derfor også sett på hvordan flyttemønsteret varierer mellom de ulike flyktningene etter hvilken bakgrunn de har. Helt til slutt i notatet vil vi se på sammensetningen av flyktningene som flyttet til Oslo, Fredrikstad og Kristiansand.

Sammendrag av hovedfunnene

I dette notatet ser vi at den største flytestrømmen av flyktninger går til fylkene og kommunene på Sør-Østlandet, samt byene Stavanger, Bergen og Kristiansand. Kommunene her beholder også en stor andel av flyktningene som ble bosatt i kommunen i 1998, og i løpet av en femårsperiode flyttet det mange flyktninger som ble bosatt andre steder i landet hit. Vi ser samtidig at mange flyktninger flytter fra fire de nordligste fylkene, og kommunene her beholdt få av sine opprinnelige flyktninger sammenliknet med resten av landet. Det er stor variasjon mellom fylkene hvor vidt flyktningene som bosettes flytter videre eller ikke og hvor de som flytter videre flytter. Få flyktninger som ble bosatt i Rogaland, Aust-Agder, Vestfold, Østfold og Hordaland flyttet videre til Oslo. En stor andel av flyktningene som ble bosatt i disse fylkene var fortsatt i fylket etter fem år. Det var spesielt mange av flyktningene som ble bosatt i Troms og Oppland som flyttet til Oslo.

Vi ser også at det er forskjeller i det årlige flyttemønsteret mellom de ulike ankomstkohortene. Hvor stor andel som bosetter seg utenfor det opprinnelige fylket etter fem år varierer mye avhengig av hvilke flyktninger som dominerer. Felles for alle kohortene er likevel at det er størst utflytting fra bosettingskommunene i løpet av to til fire år etter bosetting. Deretter er utflyttingen noe lavere, og det skjer ingen vesentlig endring når integreringsperioden på fem år løper ut.

Kvinner er mer bofaste enn menn. Det skyldes i hovedsak at det er en større andel av kvinnene som er familiegjenforente. Familiegjenforente flyktninger har allerede familie her, og som vi skal se er disse mindre mobile enn primærflyktningene uavhengig av kjønn. Det er spesielt menn i alderen 18-24 år og 25-34 år som er mer mobile enn kvinnene. I aldersgruppene 0-17 år og 35 år og eldre var det liten forskjell mellom kjønnene. Det skyldes at flyktninger i disse aldersgruppene i større grad er familier som flytter på samme tid. Familier er dessuten mer bofaste enn single.

Flyktninger som kommer fra ulike land, har til dels ulikt flyttemønster. Irakerne, iranerne og bosnierne flytter i mindre grad ut av første bosettingskommune enn somalierne og flyktninger fra Serbia og Montenegro. En stor andel av somalierne flytter til Oslo. Nesten alle somalierne som flytter fra bosettingskommunen flytter til Oslo eller utvandrer. Få flytter til andre steder i landet. Nesten ingen fra Bosnia-Hercegovina eller Serbia og Montenegro flytter til Oslo.

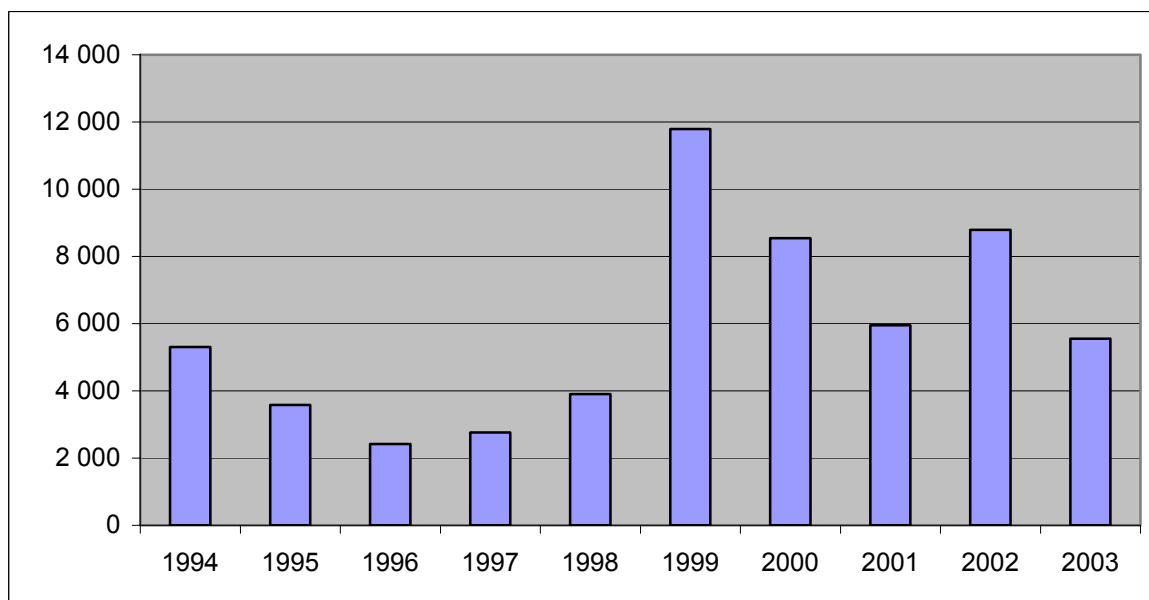
Blant flyktningene som flyttet til kommunene Oslo, Fredrikstad og Kristiansand ser vi at sammensetningen er forskjellig. Hvis vi hadde sett på nettoinnflyttingen til enda flere kommuner, ville vi sett en mye større variasjon. Vi kan derimot si at flyktninger med samme bakgrunn i stor grad flytter til de samme stedene. Det er ikke så unaturlig når det ofte er nødvendig med kontakter for å etablere seg i en annen kommune.

Bosatte flyktninger i perioden 1994-2003

Totalt for perioden 1994-2003 ble det bosatt 58 600 flyktninger i norske kommuner, som kom fra 121 land. Flest flyktninger ble bosatt i 1999 med nesten 12 000, se figur 1. Nest flest flyktninger ble bosatt i 2002 med 8 800 og i 2000 ble 8 500 flyktninger bosatt. Færrest flyktninger ble bosatt i 1996 og 1997 med 2 400 og 2 800. Samlet for perioden ble det bosatt flest flyktninger fra Irak, Somalia, Serbia og Montenegro (tidl. Jugoslavia), Bosnia-Hercegovina og Iran.

Som kommentert i et tidligere kapittel avviker SSB sine tall på antallet bosatte flyktninger noe fra KRD og UDI sine tall. Størst er avviket for 1999 hvor UDI opererer med 6 800 bosatte flyktninger, mens våre tall viser nesten 12 000. Ifølge UDI var det i 1999 omtrent 6 000 fra Serbia og Montenegro (tidl. Jugoslavia) som fikk kollektivbeskyttelse i Norge, i tillegg til vel 1 200 som fikk bosetting (tall fra UDI). De med kollektiv beskyttelse fikk bare midlertidig opphold og de fleste utvandret i løpet av ett til to år. Noen fikk permanent bosetting senere. De fleste av flyktingene med kollektiv beskyttelse fra Serbia og Montenegro er med i vår statistikk. Dette har gitt utslag i at mange av flyktingene fra denne kohorten forlot bostedskommunen i løpet av få år på grunn av utvandring. Det var også flere som frivillig flyttet tilbake til hjemlandet i løpet av noen få år.

Figur 1: Bosatte flyktninger i perioden 1994-2003. Absolutte tall.

Flyttinger i perioden 1998-2003

I dette kapittelet skal vi se mer detaljert på fylke-, storbyregion- og kommunenivå og flyttingene i perioden 1998-2003. Flyttingene gjelder for flyktninger som ble bosatt 1994-2003. Vi ser på alle flyttingene til flyktningene i hvert av årene, ikke bare videreflyttingen fra bosettingskommunen. Flyktningene er delt inn i ulike målgrupper (se nedenfor) slik at vi for hvert av årene 1998-2003 kun ser på flyttingene til flyktningene som har vært bosatt i inntill fem år. Dette har vi gjort for å få en bedre oversikt over hvilke områder flyktningene flytter til eller fra i løpet av integreringsperioden.

I dette kapittelet tar ikke analysen utgangspunkt i første bosettingskommune på samme måte som i de andre kapitlene. I tabellgrunnlaget for denne delen av analysen, tabell 1 som følger i eget vedlegg, har vi ikke klart å utnytte informasjonen vi har fått fra UDI da vi ikke har tatt utgangspunkt i første bosettingskommune, men i første bosettingsår. Vi har måtte bruke den informasjonen som finnes i DSF. Mange av kommunene her som viser stor nettoutflytting, viser i teorien en utflytting fra mottak til første bosettingskommune. Man bør derfor være oppmerksom på at stor utflytting fra mottakskommuner sannsynligvis er flytting før bosetting som ikke skulle vært registrert. For noen av kommunene som viser en stor nettoinnflytting skyldes dette at kommunen i realiteten er bosettingskommunen. Dette gjelder spesielt små kommuner i usentrale strøk. Man bør derfor se på resultatene i dette kapittelet i sammenheng med resultatene i de andre kapitlene som kommer senere i notatet, og ikke legge seg opp i små detaljer på kommunenivå. De store linjene vi ser i flyttemønsteret er ikke i videre grad påvirket av at vi har bruk DSF sin bosettingskommune.

Det vil i hovedsak bli lagt størst fokus på nettoutflyttingen for hele perioden heller enn for hvert enkelt år. Det har vi gjort for å unngå for mye og detaljert informasjon. Vedlegg 1 bakerst i notatet viser nettoutflyttingen for fylkene i alle årene fra 1998-2003. Det refereres til seks ulike målgrupper når flytting beskrives i dette kapitelet.

- Målgruppe 1998: Flyktninger bosatt i 1994-1998
- Målgruppe 1999: Flyktninger bosatt i 1995-1999
- Målgruppe 2000: Flyktninger bosatt i 1996-2000
- Målgruppe 2001: Flyktninger bosatt i 1997-2001
- Målgruppe 2002: Flyktninger bosatt i 1998-2002
- Målgruppe 2003: Flyktninger bosatt i 1999-2003

Eksempelvis referer målgruppe 1998 til de flyktningene som flyttet i 1998, og som ble bosatt i perioden 1994-1998. Målgruppe 1999 referer til de bosatt 1995- 1999 og som flyttet i 1999, og så videre. Dette har vi gjort for ikke å se på alle flyktningene som var bosatt i Norge, men bare ta med de som fortsatt er del av integreringsordningen. Totalt for perioden har vi sett på flyttingene i årene 1998-2003 for flyktningene som ble bosatt i årene 1994-2003, men flyttingene til disse har ikke blitt studert i hvert av årene. Vi har for eksempel bare sett på flyttingene til flyktningene som ble bosatt i 1994 i 1998, mens de som ble bosatt i 1999 er med alle årene unntatt 1998.

Flyktningene flytter til fylkene på Sør-Østlandet

Ikke uventet ser vi at nettoinnflyttingen av flyktninger i perioden 1998-2003 går til Oslo og fylkene nær Oslo, se tabell 1. Tidligere studier har vist det samme. Mange flyktninger har allerede venner og bekjente i området, og ønsker av den grunn å flytte etter. Det er også for mange i området i og rundt Oslo at det er størst mulighet å skaffe seg arbeid. Denne regionen er dessuten i særklasse i Norge med flest (både absolutt og relativt) innbyggere fra andre land.

Totalt for perioden 1998-2003 var det kun fylkene Oslo, Østfold, Akershus, Buskerud og Vestfold som hadde en nettoinnflytting av flyktninger som ble bosatt fra 1994-2003, se tabell 1. I absolutte tall var nettoinnflyttingen størst til Oslo med 3 400, etterfulgt av Østfold (1 300) og Akershus (750). Dette

følger samme mønster som flyttingen for befolkningen generelt, med unntak av situasjonen for Oslo. I perioden 1998-2003 har den totale innenlandske nettoinnflyttingen vært størst nettopp til fylkene Akershus (12 800), Østfold (10 000) og Vestfold (7 000), mens Oslo hadde en nettoutflytting i perioden på 3 600. Hadde det ikke vært for nettoinnflyttingen av flyktninger, ville utflyttingen fra Oslo ha vært nesten det dobbelte for den aktuelle perioden. Innflyttingen til Oslo har variert mye fra år til år. Det er stadig flere som flytter til kommunene i Akershus, Østfold, Buskerud og Vestfold blant annet fordi boligprisene er høye i Oslo og mange av den grunn velger å bosette seg litt utenfor hovedstaden. Det er ikke urimelig å tro at dette er tilfellet for mange flyktninger også. Innflyttingen av flyktninger til Østfold i den aktuelle perioden stod for 12,9 prosent av den totale nettoinnflyttingen til fylket. For Buskerud var det tilsvarende tallet 9,9 prosent, Akershus 5,8 prosent, og Vestfold 4,2 prosent.

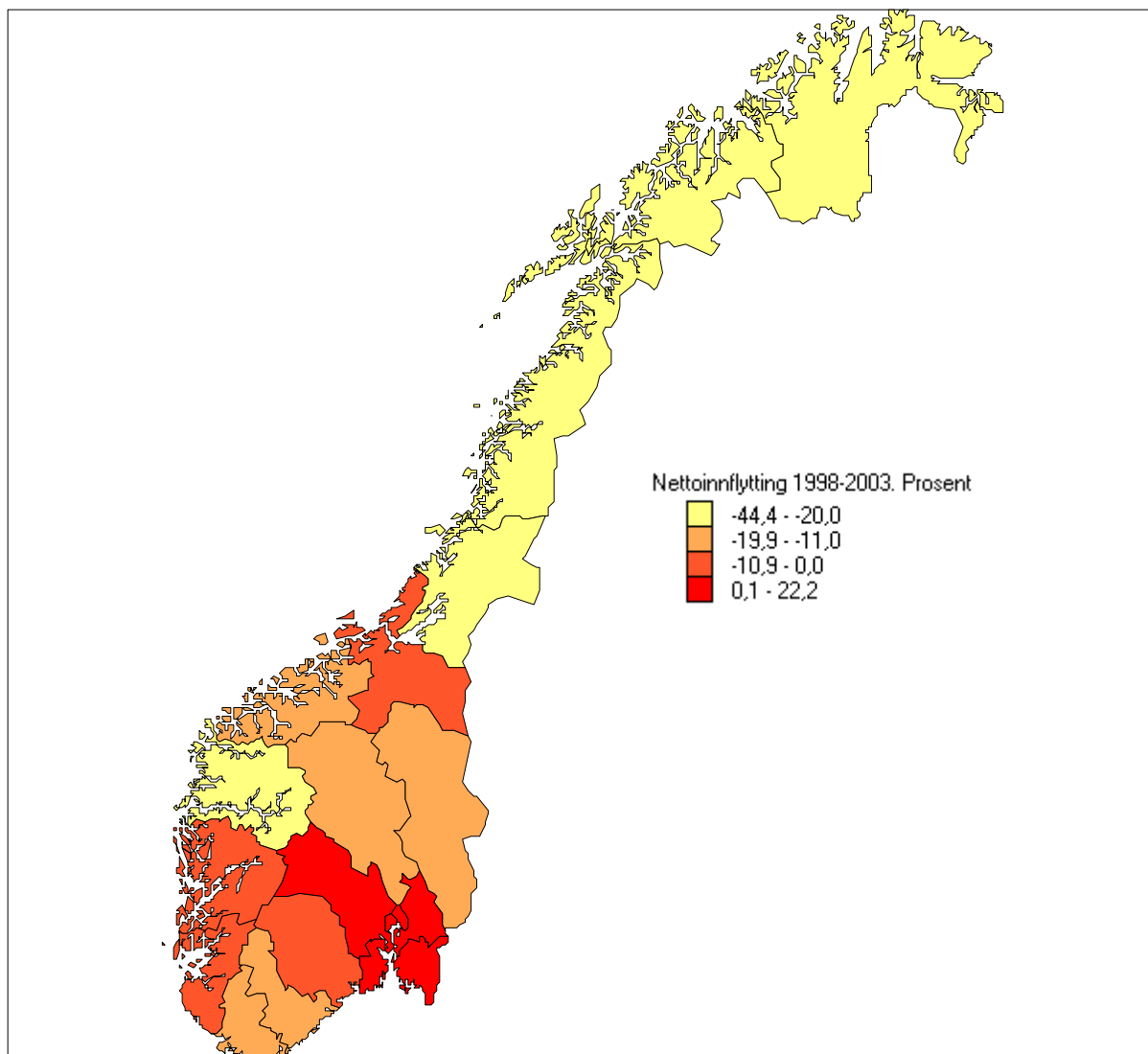
Nordland hadde den største utflyttingen i absolutte tall av flyktninger i perioden med 2 900, etterfulgt av Troms (1 300) og Finmark (1 000). Nordland hadde en total nettoutflytting for perioden på vel 10 000, Troms 4 400 og Finmark 6 600. Nettoutflyttingen av flyktninger stod for nesten en tredjedel av utflyttingen fra Nordland og en fjerdedel av utflyttingen fra Troms. Det var også 6 700 flyktninger som flyttet til utlandet i perioden. Siden vi kun ser på flytting etter at flyktningene ble bosatt, er innvandring ikke aktuelt å se på.

I forhold til summen av antallet flyktninger som bodde i hvert av fylkene per 1.1 i årene 1998-2003, og som er definert inn under de aktuelle målgruppene, var nettoinnflyttingen av flyktninger i perioden 1998-2003 høyest til Østfold med 22 prosent og Oslo med 17 prosent. Dvs. at antallet flyktninger økte med 22 og 17 prosent gjennom innflytting i forhold til antallet flyktninger som bodde i fylkene. Utflyttingen var relativt sett klart størst fra Finmark med 44 prosent etterfulgt av Nordland med 35 prosent og Nord-Trøndelag med 31 prosent. Også fra fylkene Troms og Sogn og Fjordane var nettoutflyttingen av den totale flyktningmasse høyere enn 25 prosent, se tabell 1 og figur 2. Vedlegg 1 bakerst i notatet viser nettoinnflyttingen for hver av målgruppene i alle årene 1998-2003, og viser resultatene i tabell 1 og figur 2 mer detaljert. Figur 2 viser tydelig resultatene vi beskrev ovenfor, at det er fylkene på Sør-Østlandet som hadde nettoinnflytting av flyktninger og de nordligste fylkene som hadde den største nettoutflyttingen.

Tabell 1: Nettoinnflytting 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Fylker.

	Summen av flyktningene i de aktuelle målgruppene som bodde i fylket per 1.1 1998 t.o.m. 1.1.2003.	Nettoinnflytting av flyktninger 1998-2003. Absolutte tall	Nettoinnflytting 1998-2003 i forhold til det totale antallet flyktninger som bodde i fylket. Prosent.
01 Østfold.....	5 862	1 301	22,2
02 Akershus.....	10 258	736	7,2
03 Oslo.....	19 535	3 398	17,4
04 Hedmark.....	5 089	-935	-18,4
05 Oppland.....	5 845	-931	-15,9
06 Buskerud.....	7 152	389	5,4
07 Vestfold.....	5 203	295	5,7
08 Telemark.....	5 758	-256	-4,4
09 Aust-Agder.....	3 111	-367	-11,8
10 Vest-Agder.....	6 402	-702	-11,0
11 Rogaland.....	9 736	-194	-2,0
12 Hordaland.....	10 489	-680	-6,5
14 Sogn og Fjordane ...	2 577	-700	-27,2
15 Møre og Romsdal ...	5 489	-1 009	-18,4
16 Sør-Trøndelag.....	6 992	-610	-8,7
17 Nord-Trøndelag.....	3 188	-992	-31,1
18 Troms.....	4 619	-1 345	-29,1
19 Nordland.....	8 208	-2 880	-35,1
20 Finnmark			
Finnmárku.....	2 671	-1 185	-44,4

Figur 2: Nettoinnflytting til fylkene i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Prosent.

Størst nettoinnflytting til Oslo storbyregion

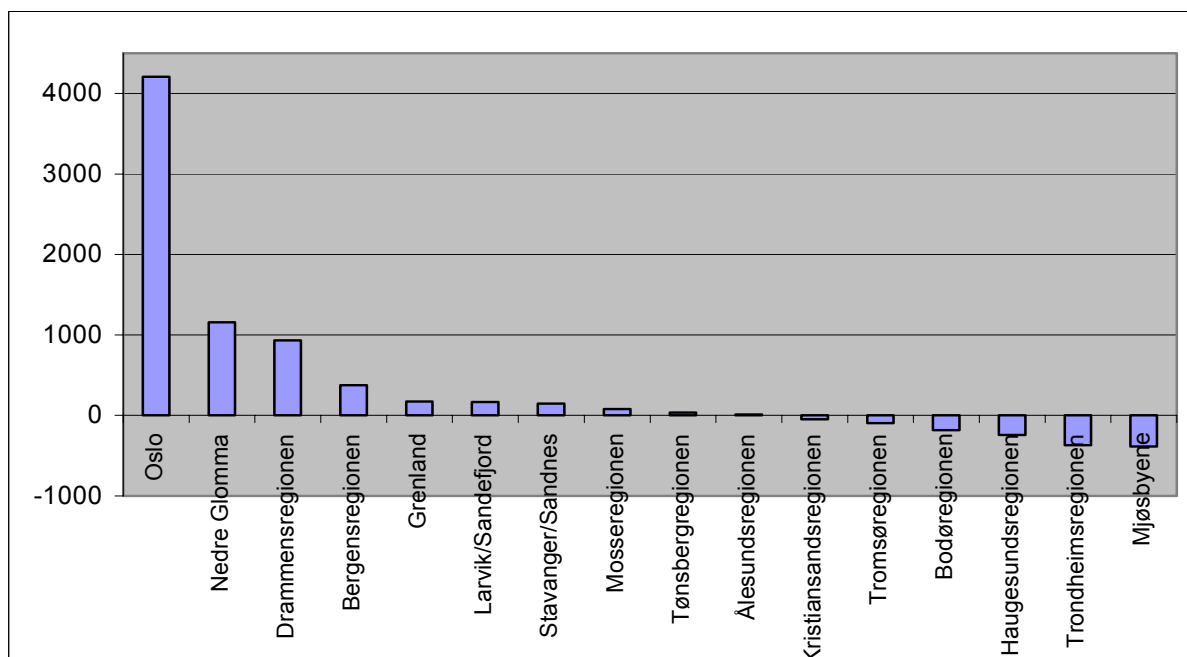
Hovedstatsregionen, som består av storbyregionene Oslo, Mosseregionen og Drammensregionen, hadde i perioden 1998-2003 en nettoinnflytting på 5 200 flyktninger. Oslo kommune hadde en nettoinnflytting på 3 400, mens Oslo storbyregion, som består av Oslo kommune og 33 kommuner i Akershus og Østfold, hadde en nettoinnflytting på 4 200. Nedre Glomma, som består av kommunene Fredrikstad, Sarpsborg, Hvaler og Rakkestad, hadde den nest største nettoinnflyttingen av flyktninger med 1 200. Drammensregionen, som består av åtte kommuner i Buskerud og Vestfold, fulgte deretter med en nettoinnflytting på nesten 1 000, se figur 3. Alle disse storbyregionene har hatt nettoinnflytting av flyktninger i de aktuelle målgruppene i samtlige år fra 1998-2003. Dette samsvarer helt med flyttestrømmen i befolkningen forøvrig. Alle disse områdene har hatt stor innflytting de siste årene. Dette skyldes i stor grad at områdene har mye å tilby i form av utdanning, arbeid, bolig og fritidsaktiviteter.

Mjøsbyene og Trondheimsregionen hadde størst nettoutflytting av flyktninger i perioden med henholdsvis 400 og 350. For både Mjøsbyene og Trondheimsregionen var nettoutflyttingen noe lavere

i 2003 enn de foregående årene. Trondheimsregionen hadde for øvrig en nettoinnflytting på litt over 100 flyktninger i 1999 av flyktninger som ble bosatt i perioden 1995-1999.

På landsbasis var det en klar nettostrøm av flyktninger til storbyregionene fra områdene utenfor. Totalt for perioden 1998-2003 hadde storbyregionene en nettoinnflytting av flyktninger som ble bosatt i 1994-2003 på omtrent 5 000. Som figur 3 viser er det bare storbyregionene Oslo, Nedre Glomma og Drammensregionen som hadde rikelig innflytting. Det er altså langt fra alle storbyregionene som er attraktive, noe som viser at geografisk plassering av regionene også har stor betydning.

Figur 3: Nettoinnflytting til storbyregionene i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Absolutte tall.

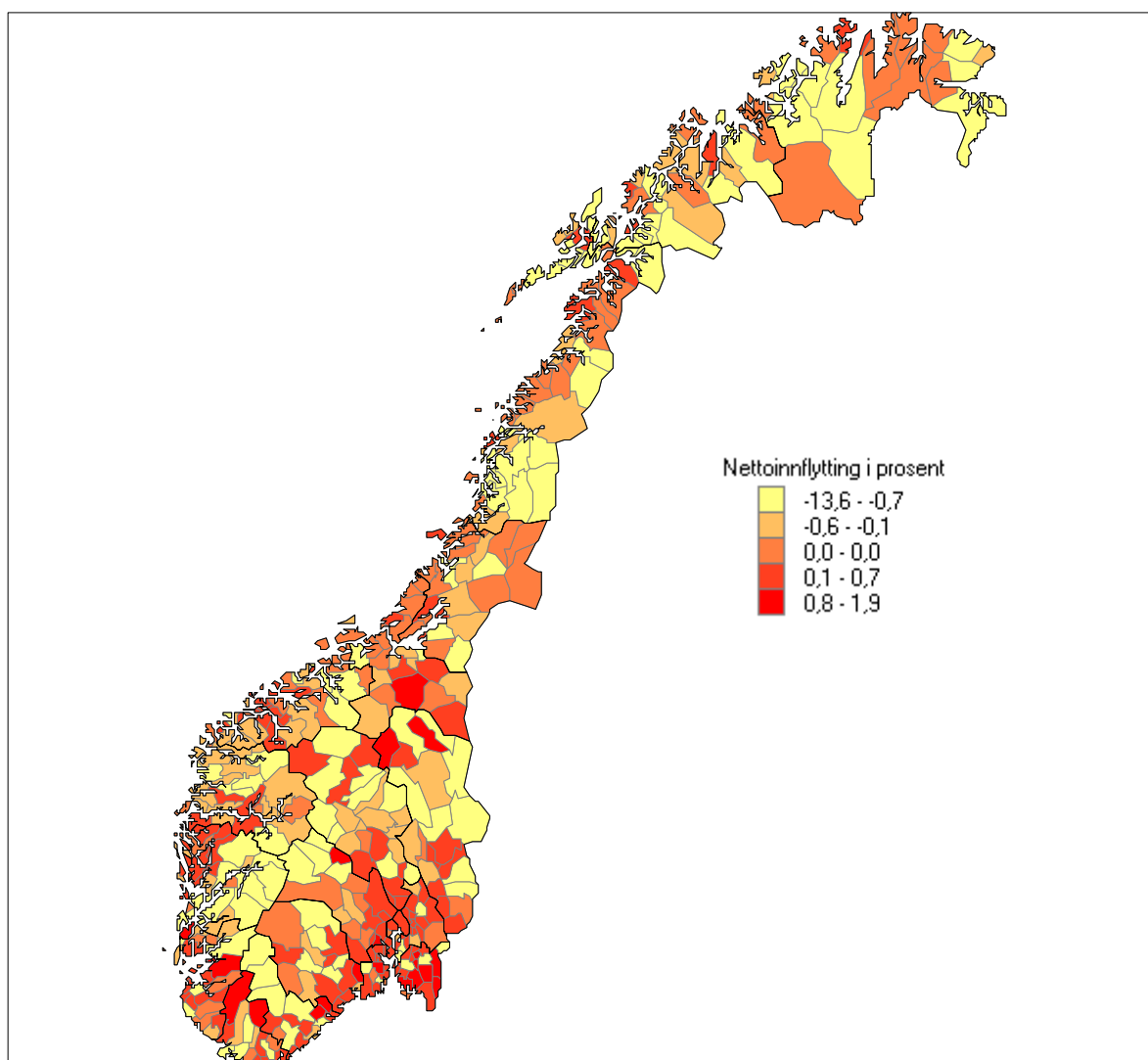
Få kommuner nord for Sør-Trøndelag med nettoinnflytting av flyktninger

I løpet av 1998-2003 flyttet omtrent 37 500 flyktninger som ble bosatt i perioden 1994-2003 ut av en kommune. Disse flyttingene må sees i sammenheng med de seks målgruppene vi definerte i begynnelsen av kapittelet. Totalt for de seks ulike målgruppene ville man kunne ha registrert 128 200 flyttinger hvis alle flyktningene i hver målgruppe, som var bosatt per 1.1. hvert av årene 1998-2003, hadde valgt å flytte. Nesten 6 500 flyttet til utlandet, mens resten flyttet til en annen kommune. For flyktninger som har flyttet flere enn en gang, vil disse regnes som mer enn en flytting inn og ut av kommunen. Det er det registrerte antallet flyttingene som regnes, slik at personer med flere flyttinger telles flere ganger. For nettotallet har dette derimot ingen betydning. Som i de avsnittene om fylker og storbyregioner tar vi her med alle flyttingene etter at flyktningene ble bosatt, ikke bare sekundærflyttingen.

Figur 4 viser nettoinnflytting av flyktninger i perioden 1998-2003 i forhold til folketallet i kommunen 1.1.1998. Figuren viser at den totale nettoinnflyttingen er klart høyest på Sør-Østlandet. Det er bare noen få kommuner i dette området som hadde en nettoutflytting av flyktninger for den aktuelle perioden. Kommuner rundt Bergen og Stavanger hadde også en relativt stor nettoinnflytting av flyktninger. Figuren viser også kommunene med stor nettoutflytting. Mange av disse kommunene er mottakskommuner, og blant disse kommunene blir flytting til første bostedskommune inkludert. Disse kommunene kommer skjevt ut fordi vi ikke kunne utnytte dataene fra UDI i dette tabellgrunnlaget, og

i stedet brukte den første registrerte kommunen i DSF (se innledningen til kapittelet). Kommunene Engerdal, Vang og Bygland viser størst utflytting av flyktninger for perioden 1998-2003. Alle disse kommunene hadde flyktningmottak i den aktuelle perioden, slik at leseren må være oppmerksom på dilemmaet nevnt over. De fleste kommune i innlandet i Sør-Norge hadde også en nettoutflytting av flyktninger, med unntak av noen få kommuner som hadde en relativt stor nettoinnflytting. Nord for Sør-Trøndelag var det bare 15 kommuner som hadde en nettoinnflytting av flyktninger i den aktuelle perioden. Flere av disse mindre kommunene viser sannsynligvis en reell utflytting, men for de kommunene med spesielt stor utflytting spiller nok mottaksproblematikken inn. Figur 4 viser derimot klart hvilke geografiske områder flyktningene flytter til, og hvilke de flytter fra. Hovedtrekkene her stemmer overens med resultatene vi beskriver senere i notatet. Den største nettoutflyttingen av flyktninger skjer nord for Sør-Trøndelag, mens nettoinnflyttingen er konsentrert rundt byene Oslo, Stavanger og Bergen.

Figur 4: Nettoinnflytting til kommunene i perioden 1998-2003 i forhold til folketallet i 1.1.1998. Flyktninger bosatt 1994-2003. Prosent.

Tabell 2 viser kommunene med størst relativ og størst absolutt tilvekst av flyktninger i perioden 1998-2003. Kommunene Folldal, Vegårshei og Siljan hadde størst relativ tilvekst av flyktninger sett i forhold til kommunens innbyggertall per 1.1.1998 med henholdsvis 1,9, 1,6 og 1,5 prosent. Dette er kommuner med et lavt folketall, slik at et fåtalls flyktninger gir stort utslag. I absolutte tall hadde Folldal en nettoinnflytting på 36 flyktninger, Vegårshei 30 og Siljan 34. De fleste av kommune som

viser størst relativ tilvekst av flyktninger i den aktuelle perioden, er mindre kommuner som hadde en absolutt tifytting på mindre enn 40 flyktninger. For mange av disse kommunene skyldes den store relative (og absolutte) nettoinnflytting bosetting av flyktninger, og ikke innflytting fra bosettingskommunen. Derimot kan vi ikke si hvor mye av nettoinnflyttingen som skyldes bosetting og hvor mye som skyldes reell innflytting. For de større byene er ikke dette en relevant problemstilling. Blant de større kommunene var tilveksten av flyktninger i forhold til folketallet størst i Drammen med 1,2 prosent, Fredrikstad med 1,0 prosent og Sarpsborg med 0,9 prosent.

I absolute tall var nettoinnflyttingen av flyktninger klart størst i Oslo med 3 400 totalt for perioden 1998-2003. Nettoinnflyttingen var høyest i 2000 med nesten 1 000, og lavest i 1998 med 170. Når det gjelder Oslo bør man legge merke til at nettoinnflyttingen ble mer enn halvert i 2003 sammenliknet med årene 2001 og 2002. Nettoinnflyttingen av flyktninger til Oslo i 2003 var på 360, og gjelder nettoinnflytting av flyktninger som ble bosatt i perioden 1998-2003. Dette viser at tallene varierer svært mye fra år til år, noe som er naturlig. Også for befolkningen generelt finner man variasjon i flyttemønsteret fra år til år blant annet på grunn av tilgang på arbeid og konjunktursvingninger i økonomien. Spesielt ser man stor variasjon i Oslo når man ser byen isolert fra resten av regionen. Slike variasjoner vil naturligvis også påvirke flyktningenes valg om å flytte til et nytt sted eller ikke. Det er også rom for betydelig variasjon i tall som disse.

Fredrikstad hadde i absolute tall den nest høyeste nettoinnflyttingen for perioden 1998-2003, med 680. Her har nettoinnflyttingen økt gradvis fra 1998 fram til 2003 i takt med det totale antallet flyktninger. Også i Drammen, som hadde den tredje største nettoinnflyttingen for perioden med 670, økte nettoinnflyttingen jevnt fra 1998-2002. I 2003 derimot var nettoinnflyttingen til Drammen nesten en tredjedel av nivået i 2002, og Drammen viser dermed samme tilbakegang i nettoinnflyttingen av flyktninger som Oslo. Med unntak av Bergen, Stavanger og Bamble ligger kommunene med en nettoinnflytting på mer enn 100 flyktninger i perioden 1998-2003 i nærheten av Oslo, så Østlandsdominansen gjør seg klart gjeldene.

Tabell 2: Kommunene med størst nettoinnflytting i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Prosent og absolutte tall.

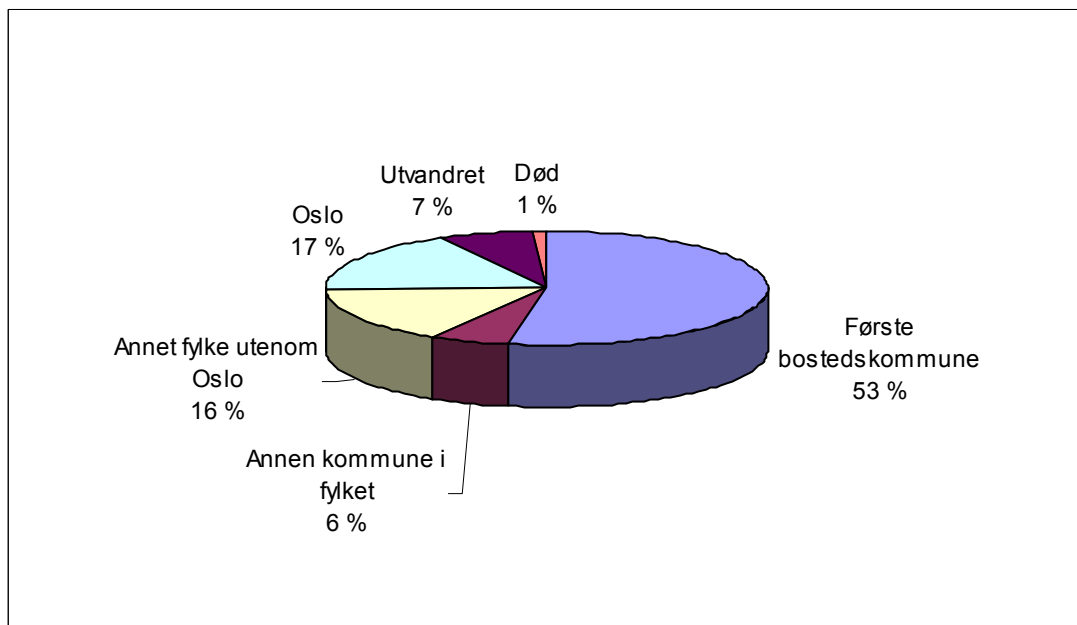
Kommuner sortert etter størst absolutt nettoinnflytting. Nettoinnflytting i forhold til folketallet 1.1.1998 også tatt med.			Kommuner sortert etter størst nettoinnflytting i forhold til folketallet 1.1.1998. Absolutte tall også tatt med.		
0301 Oslo	3398	0,7	0439 Folldal	1,9	36
0106 Fredrikstad	682	1,0	0912 Vegårshei	1,6	30
0602 Drammen	670	1,2	0811 Siljan	1,5	34
0105 Sarpsborg	424	0,9	0436 Tolga	1,4	26
1103 Stavanger	378	0,4	0118 Aremark	1,2	18
0219 Bærum	347	0,3	0602 Drammen	1,2	670
0806 Skien	329	0,7	0911 Gjerstad	1,2	32
0231 Skedsmo	238	0,6	1026 Åseral	1,2	10
1201 Bergen	235	0,1	1216 Sveio	1,1	48
0213 Ski	169	0,7	0106 Fredrikstad	1,0	682
0104 Moss	158	0,6	0716 Re	1,0	41
0706 Sandefjord	152	0,4	1133 Hjelmeland	1,0	28
0230 Lørenskog	144	0,5	0105 Sarpsborg	0,9	424
0709 Larvik	134	0,3	0119 Marker	0,9	29
0704 Tønsberg	129	0,4	0124 Askim	0,9	124
0124 Askim	124	0,9	0127 Skiptvet	0,9	27
0701 Borre	118	0,5	0723 Tjøme	0,9	38
0626 Lier	117	0,6	1046 Sirdal	0,9	16
0814 Bamble	104	0,7	1648 Midtre Gauldal	0,9	49

Flyktninger bosatt 1998 etter hvor de bor 1.1.2004

I 1998 ble 3 900 flytninger bosatt i en kommune, og disse ble fordelt på 215 kommuner. Nesten 100 av disse kommunene bosatte mer enn ti flyktninger. Per 1.1.2004 bodde 3 600 av flyktningene fortsatt i Norge, og de fordelte seg på 189 kommuner. 61 av kommune hadde da flere enn ti flyktninger som ble bosatt i 1998. Som vi nevnte tidligere i notatet avviker SSB sine tall noe fra KRD og UDI sine tall. UDI sine tall viser at 3 100 flyktninger ble bosatt i 1998 og KRD viser til 3 050. Fylke- og kommunetallene vil følgelig også avvike noe.

For ankomstkohorten 1998 bodde 53 prosent av flyktningene i sin første bostedskommune per 1.1.2004. Disse flyktningene har da bodd i sin første kommune mellom fem og seks år. De som ankom tidlig i 1998 har bodd i kommunen nærmere seks år, mens de som ankom seint i 1998 har bodd i kommunen ganske nøyaktig fem år. 16 prosent av flyktningene som ble bosatt i 1998 bodde i et annet fylke og 17 prosent bodde i Oslo ved inngangen til 2004, se figur 5. Tallet for Oslo viser kun andelen flyktninger som har flyttet til Oslo gjennom sekundærflytting, og inkluderer ikke de som opprinnelig ble bosatt i Oslo. Disse er inkludert i andelen fortsatt bosatt i første bostedskommune.

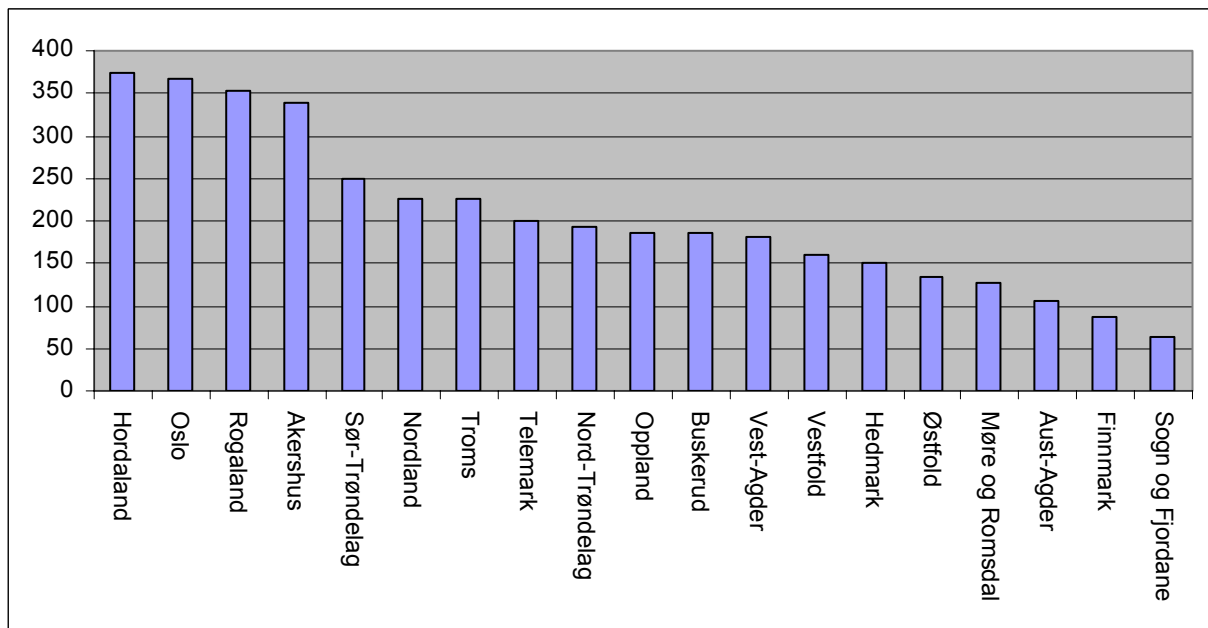
Figur 5: Flyktninger bosatt i 1998 etter bosted 1.1. 2004. Hele landet. Prosent

Stor variasjon mellom fylkene

Alle fylkene bosatte flyktninger i 1998, og flest ble bosatt i fylkene Hordaland, Oslo, Rogaland og Akershus med omtrent 350 flyktninger hver. Dette er om lag 100 flere flyktninger enn i Sør-Trøndelag som hadde femte største antallet flyktninger bosatt i 1998. Færrest flyktninger ble bosatt i Sogn og Fjordane og Finmark med henholdsvis 90 og 60, se figur 6.

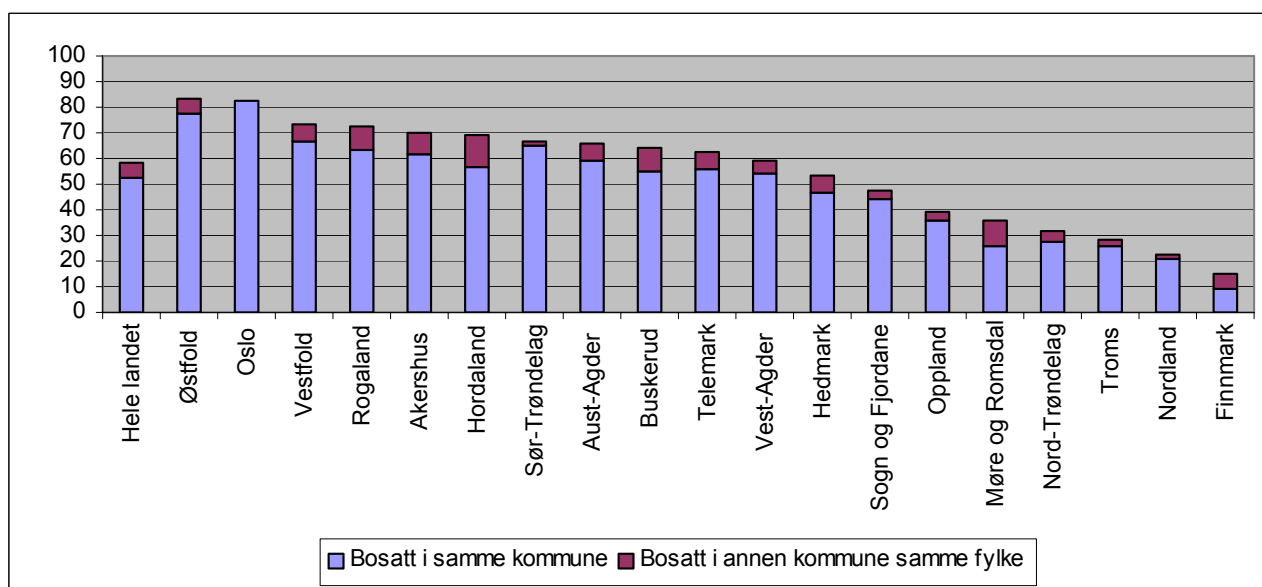
Figur 6: Antall flyktninger bosatt i 1998. Fylker. Absolutte tall

Andelen flyktninger med første bostedskommune i 1998 som hadde samme bostedskommune og bostedsfylke fem år senere viser stor variasjon mellom fylkene. Foruten Oslo, hvor 83 prosent av flyktningene bodde i fylket etter fem år, hadde Østfold den største andelen flyktninger fortsatt bosatt i bosettingskommunen med 78 prosent, se figur 7. Vestfold, Sør-Trøndelag og Rogaland fulgte deretter med omtrent 65 prosent hver. De fire nordligste fylkene, samt Møre og Romsdal, hadde den laveste andelen flyktninger fortsatt boende i bosettingskommunen etter fem år, med omtrent en firedel eller mindre. Finmark hadde klart lavest andel med bare 9 prosent.

Andelen flyktninger bosatt i samme fylke etter fem år, uten å ta hensyn til hvilken kommune, var det klart flest i Østfold og Oslo med 84 og 83 prosent (figur 7). Fylkene Vestfold, Rogaland, Akershus og Hordaland hadde alle omlag 70 prosent av flyktningene boende i fylket etter fem år. Også tidligere analyser har vist at det er forholdsvis lite sekundærflytting fra fylkene rundt Oslofjorden. Hordaland har også i tidligere studier vist at mange av deres bosatte flyktninger blir boende. Dette tyder klart på at disse fylkene har noe å tilby flyktningene, enten det er i form av arbeid, studier eller fritidstilbud. Finmark og Nordland hadde den klart laveste andelen med 15 og 22 prosent. Før 1995 beholdt Finmark relativt mange flyktninger, blant annet fordi mange fikk seg arbeid i fiskeindustrien (Østby, 2001), men dette er ikke lenger tilfellet. Finmark og Nordland har generelt vært preget av stor utflytting de siste årene, noe som kan prege flyktningenes flyttemønster også. Det er gjennomgående de minst urbaniserte/mest utkantspregede fylkene som beholder den laveste andelen av sine bosatte flyktninger. Innlandsfylkene på Østlandet beholdt knapt halvparten av flyktningene som ble bosatt i 1998. Kystfylkene nord på Vestlandet hadde en noe lavere andel, og de fire nordligste fylkene beholdt mellom 15 og 30 prosent. Alle de andre fylkene lå over. Landsgjennomsnittet var 59 prosent

Figur 7: Andel flyktninger bosatt i 1998 som hadde samme bostedskommune og bosted fylke per 1.1. 2004. Prosent

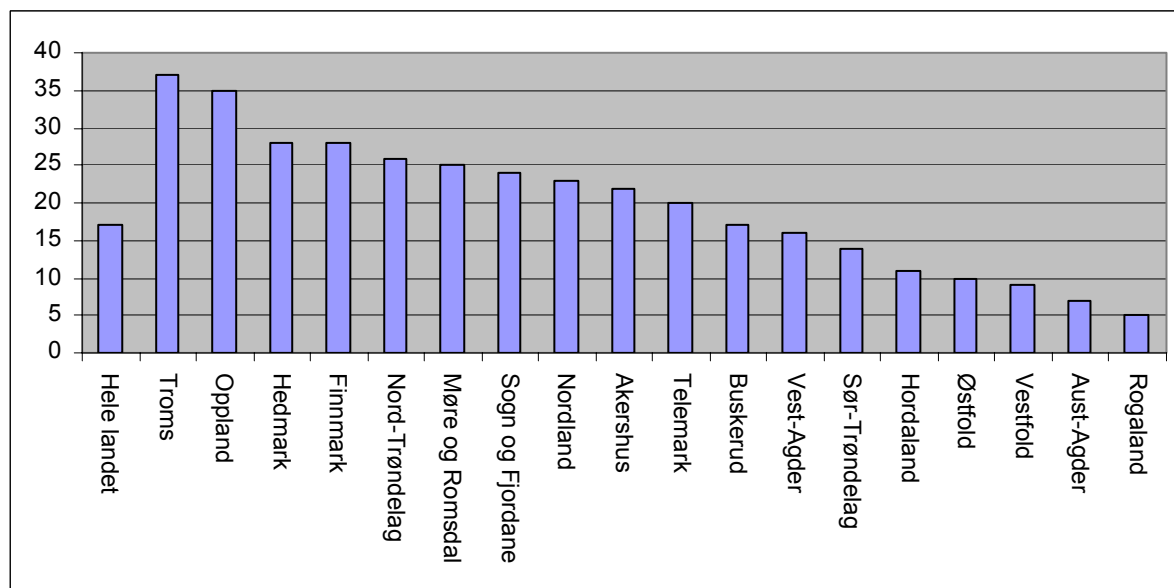

3 900 flyktninger ble bosatt i 1998. Oslo bosatte 370 av disse, og det var omtrent 9 prosent av alle de bosatte flyktningene. 17 prosent av flyktningene som ikke hadde Oslo som første bosettingskommune i 1998 bodde i Oslo ved inngangen til 2004. Inkluderer vi de som ble bosatt i Oslo, og ikke hadde flyttet videre, bodde en av fire flyktninger fra 1998-kohorten i Oslo per 1.1.2004. Totalt bodde 3 600 flyktninger fra 1998 kohorten fortsatt i Norge ved inngangen til 2004, og nesten 1 000 av disse bodde i Oslo.

Andelen flyktninger bosatt i Oslo ved inngangen til 2004 var høyest blant de som ble bosatt i Troms og Oppland med henholdsvis 37 og 35 prosent, se figur 8 og tabell 3. Også blant de som ble bosatt i fylkene Hedmark, Finmark, Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal, bodde mellom 25 og 30 prosent i Oslo etter fem år. 20 prosent av flyktningene som ble bosatt i Akershus i 1998 bodde i Oslo fem år senere. Lavest andel bosatte i Oslo ser vi blant flyktninger med første bosettingskommune i fylkene Rogaland (5 prosent), Aust-Agder (7 prosent), Vestfold (9 prosent) og Østfold (10 prosent). Disse resultatene viser til de samme funnene som man har sett i tidligere analyser. Flyttemønsteret vi ser samsvarer også bra med det innenlandske flyttemønsteret. Flest flytter til Oslo fra de nordligste fylkene, samt Hedmark og Oppland. Vi har tidligere sett at innflyttingen til Oslo varierer fra år til år, og når man ser på enkeltfylker vil variasjonen bli enda større. Det mønsteret vi har beskrevet her har derfor rom for store tilfeldigheter.

Videreflyttingen til Oslo er særlig stor blant unge flyktninger i alderen 18-34 år, og da spesielt blant menn fra 25-34 år. Det er langt færre kvinner i alderen 25-34 år som flytter til Oslo. Det er spesielt mange fra Somalia som flytter til Oslo. Senere i notatet skal vi gå mer detaljert inn på flyttinger fordelt på alder, kjønn, sivilstand, landbakgrunn og flyktningstatus. Flyttemønsteret påvirkes ikke bare av hver av disse variablene separat, men også sammensetningen er viktig.

Figur 8: Andel flyktninger bosatt i 1998 som hadde Oslo som bosted 1.1.2004. Fylker. Prosent

Tabell 3 viser i tillegg til det figurene over allerede har vist, andelen flyktninger fra 1998-kohorten som var bosatt i et annet fylke enn Oslo per 1.1.2004, samt andelen som utvandret eller døde i perioden. Noe oppsiktsvekkende er det kanskje at halvparten av de som ble bosatt i Finnmark og Nordland bodde i et annet fylke enn Oslo og det opprinnelige ved inngangen til 2004. Andelen bosatt i annen kommune i samme fylke er gjennomgående lav, men i Hordaland er det vanligere enn i andre fylker. Ved en senere anledning er det mulig å se til hvilke andre fylker enn Oslo flyktningene flytter videre til.

Siden det er mange unge flyktninger som kommer til landet, er andelen som dør lav og har lite å si for resultatene. Andelen som utvandrer varierer derimot en del mellom fylkene og må av den grunn tas hensyn til når man ser på hvor mange som bor i den opprinnelige kommunen. For 1998-kohorten er det i gjennomsnitt for hele landet vel 7 prosent som utvandret innen 1.1.2004. Dette bør man ta hensyn til når man sammenlikner fylker med hverandre, men også når man sammenlikner ulike ankomstkohorter. Blant de som ankom i 1998 var det høyest andel som utvandret blant de med første bosetting i Vest-Agder, Oslo, Telemark og Sør-Trøndelag. Man har tidligere sett at flere innvandrere, og dels flyktninger, utvandrer fra universitetsbyer da de oftere tilegner seg kunnskap som de kan bruke andre steder. Vi ser til en viss grad det samme mønster her, men for Hordaland stemmer dette ikke med 1998-kohorten.

Tabell 3: Flyktninger bosatt i 1998 og hvor de bor per 1.1. 2004. Fylker.

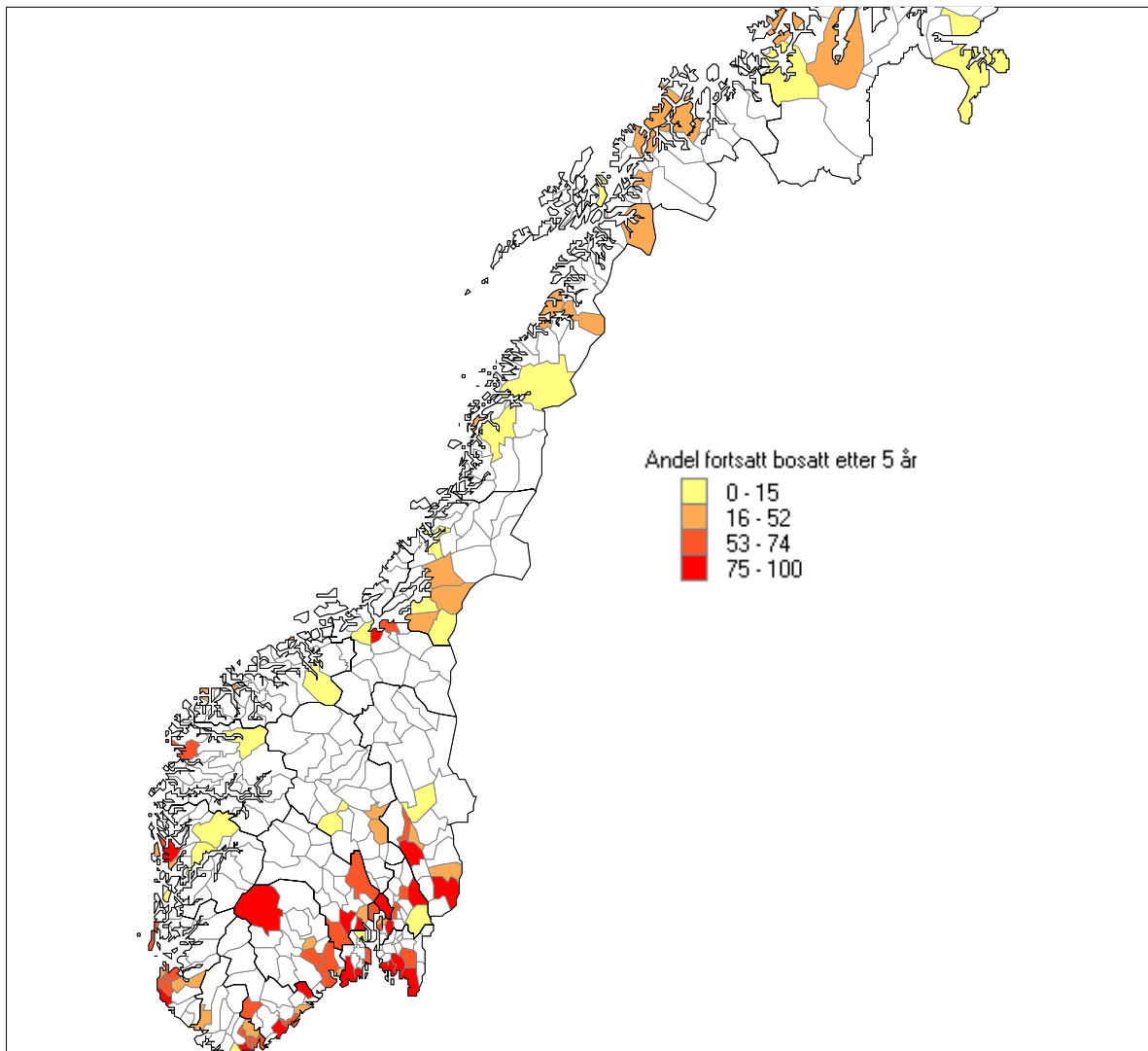
	Antall med første bosteds-kommune 1988	Andel i prosent som per 1.1.2004 var bosatt i			Oslo	Andel utvandret	Andel død
		Første bosteds-kommune	Annen kommune, samme fylke	Annet fylke, ikke Oslo			
Hele landet	3906	53	6	16	17	7	1
Østfold	135	78	6	-	10	4	1
Akershus.....	340	61	9	3	22	4	1
Oslo	367	83	-	5	-	11	1
Hedmark	151	47	6	15	28	4	-
Oppland	185	36	3	16	35	9	1
Buskerud	185	55	9	8	17	8	3
Vestfold.....	160	67	6	9	9	8	1
Telemark.....	200	56	7	8	20	10	-
Aust-Agder.....	106	59	7	16	7	9	2
Vest-Agder.....	182	54	5	12	16	13	-
Rogaland	353	64	9	16	5	6	1
Hordaland	373	56	13	16	11	3	1
Sogn og Fjordane	63	44	3	17	24	6	5
Møre og Romsdal.....	126	26	10	31	25	8	-
Sør-Trøndelag	249	65	2	8	14	10	2
Nord-Trøndelag	194	27	5	36	26	6	-
Nordland	226	21	1	50	23	4	1
Troms	225	26	3	25	37	9	-
Finmark Finnmarku.....	86	9	6	51	28	5	1

Kommunene langs Oslofjorden og Sørlandskysten beholder mange flyktninger

Figur 9 viser kart over kommunene som bosatte flere enn ti flyktninger i 1998, totalt 98 kommuner. Med unntak av en del bykommuner langs kysten fra Oslo til Bergen, er det jevnt over kommunene rundt Oslofjorden og nord for Oslo som hadde høyest andel flyktninger fortsatt bosatt etter fem år. I nærheten av Oslofjorden var det kun noen få kommuner som hadde lavere andel flyktninger bosatt etter fem år enn landsgjennomsnittet på 53 prosent. Nord for Sør-Trøndelag var det ingen kommuner som lå over landsgjennomsnittet. Høyest andel i denne regionen fant vi i kommunene Steinkjer (47 prosent), Tromsø (43 prosent) og Verdal (41 prosent). I hele landet lå omtrent halvparten av kommunene over landsgjennomsnittet.

Blant de kommunene som viser den laveste andelen flyktninger bosatt etter fem år, finner vi nesten bare kommuner som generelt har hatt en stor utflytting i den aktuelle perioden. Det er av den grunn ikke særlig oppsiktsvekkende at flyktningene også flytter videre fra disse kommunene.

Figur 9: Kommuner med flere enn ti flyktninger bosatt i 1998. Andel fortsatt bosatt i kommunen 1.1. 2004. Prosent

13 kommuner hadde 80 prosent eller flere av flyktingene med første bosettingskommune i 1998 fortsatt bosatt etter fem år. Stange, Larvik og Gjerstad hadde alle flyktingene bosatt etter fem år. Ski hadde 93 prosent av flyktingene bosatt, mens byene Sandefjord og Sarpsborg hadde omtrent 85 prosent av flyktingene fortsatt bosatt i kommunen etter fem år. Oslo hadde 83 prosent av flyktingene fra 1998 fortsatt bosatt ved inngangen til 2004.

Tabell 4: Kommuner med mer enn ti flyktninger bosatt i 1998. Kommuner med 80 prosent eller flere av flyktninger fortsatt bosatt i kommunen per 1.1.2004.

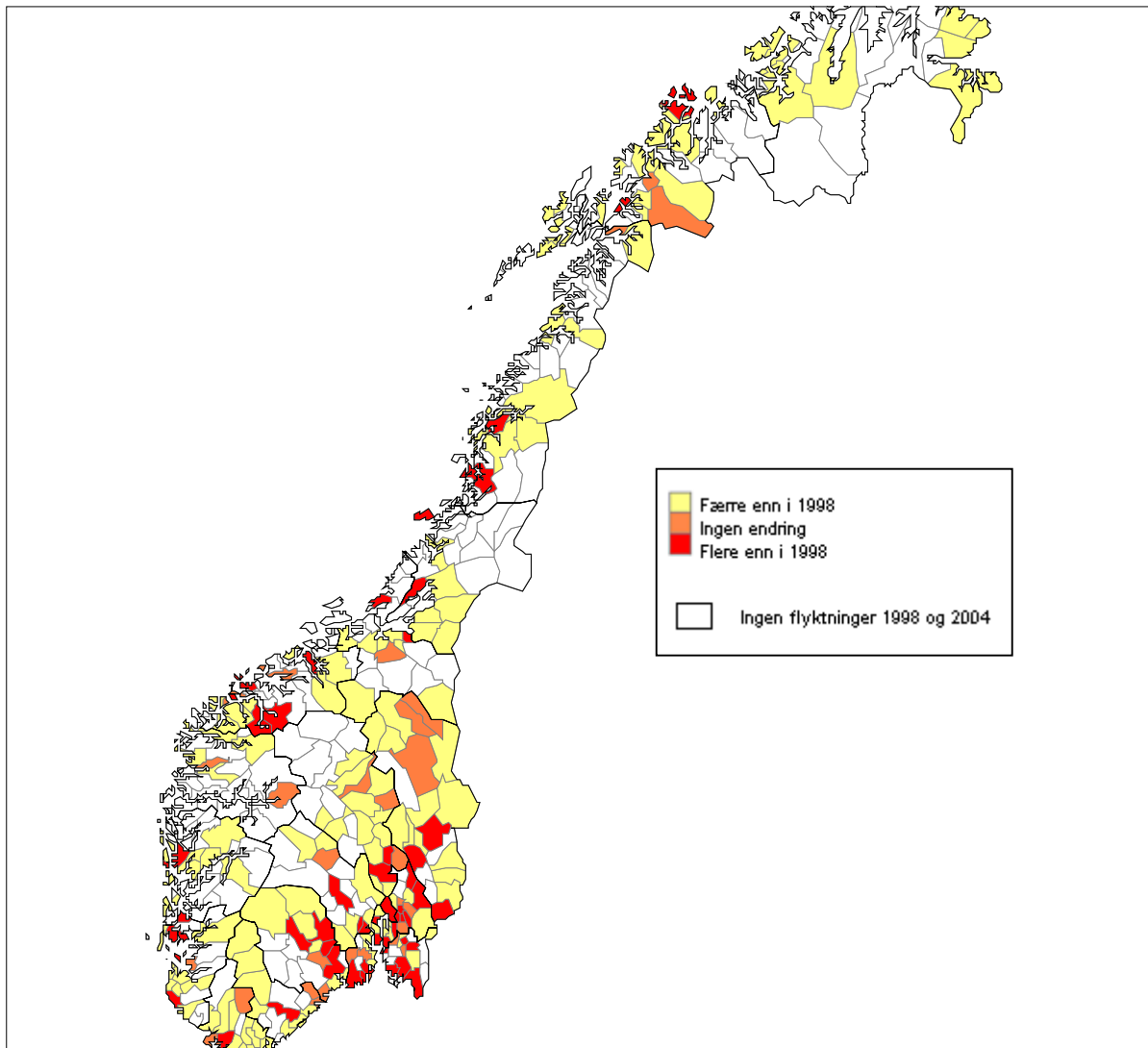
	Antall bosatt i 1998	Antall fortsatt bosatt per 1.1.2004	Andel fortsatt bosatt per 1.1.2004
0417 Stange	11	11	100
0709 Larvik	16	16	100
0911 Gjerstad	12	12	100
0213 Ski	29	27	93
0706 Sandefjord	28	24	86
0105 Sarpsborg	34	29	85
1657 Skaun	19	16	84
0106 Fredrikstad	46	38	83
0301 Oslo	367	303	83
0834 Vinje	18	15	83
1119 Hå	12	10	83
0402 Kongsvinger	32	26	81
0904 Grimstad	15	12	80

Bosted per 1.1.2004 for ankomstkohorten 1998

Ved å se på antallet fortsatt bosatt i bosettingskommunen, får man ikke informasjon om hvor mange som er bosatt i en gitt kommune av alle de som ble bosatt i et gitt år. Flere kommuner har langt flere flyktninger ved inngangen til 2004 enn de som fikk sitt første bosted i kommunen i 1998.

Figur 10 viser hvilke kommuner som hadde færre og hvilke som hadde flere flyktninger per 1.1.2004 i forhold til det antallet som ble bosatt i kommunen i 1998. Det tas ikke hensyn til om flyktningene er de samme begge årene, kun antallet flyktninger er relevant. (Vi ser kun på flyktningene som ble bosatt i 1998 ved begge tidspunktene). Kartet viser tydelig en tilvekst av flyktninger på Østlandet og langs kysten fra Bergen til Oslofjorden. Det var bare seks kommuner nord for Sør-Trøndelag som hadde tilvekst av flyktninger.

Figur 10: Flyktninger bosatt i 1998 og antall bosatt i kommunen per 1.1.2004.

Oslo var den kommunen som fikk størst tilvekst av flyktningene som ble bosatt i 1998, se tabell 5. Ved inngangen til 2004 bodde det omtrent 620 flere av 1998 kohorten enn de som fikk Oslo som første bostedskommune. Drammen hadde 60 flere flyktninger 1.1.2004 og Fredrikstad 50 flere. Med unntak av Bergen ligger alle de kommunene med en tilvekst på mer enn 20 i perioden i nærheten av Oslo. Bortsett fra Lørenskog, Skedsmo, Rælingen og Asker er kommunene med størst tilvekst av

flyktninger mellomstore byer langs Oslofjorden. Alle disse fire kommunene har de siste årene hatt en generell stor tilflytting blant annet på grunn av den nære beliggenheten til både Oslo og Gardermoen. Boligprisen er jevnt over lavere enn i Oslo, samtidig som man har tilgang til arbeidsmarkedet og servicetilbudene Oslo tilbyr. Det er derfor ikke overraskende at disse kommunene også har hatt en tilvekst av flyktninger i den aktuelle perioden, selv om vi må ta høyde for at det kan skyldes tilfeldigheter

Tabell 5: Antall flyktninger bosatt 1998 og antall bosatt i kommunen 1.1. 2004. De ti kommunene med størst absolutt tilvekst.

	Antall bosatt i 1998	Antall bosatt i kommunen 1.1. 2004 av flyktningene som ankom i 1998	Tilvekst fra 1998 til 1.1. 2004
Hele landet	3906	3589	-317
0301 Oslo	367	969	602
0602 Drammen	56	113	57
0106 Fredrikstad	46	98	52
0105 Sarpsborg	34	74	40
0231 Skedsmo	29	58	29
0230 Lørenskog	19	42	23
0104 Moss	7	30	23
1201 Bergen	229	251	22
0228 Rælingen	0	21	21
0220 Asker	30	44	14

Tabell 6 viser de ti kommunene som bosatte flest flyktninger i 1998 og de kommunene som hadde flest av flyktningene fra 1998-kohorten bosatt per 1.1.2004. Byene Oslo, Bergen og Trondheim var på topp begge årene. Totalt var sju av de ti kommunene med flest bosatte flyktninger i 1998 også med på ti på topp i 2004. I tillegg var byene Drammen, Sarpsborg og Fredrikstad blant de ti kommunene som hadde flest flyktninger med første bosettingskommune i 1998 bosatt per 1.1.2004, mens Tromsø, Harstad og Gjøvik gikk ut av lista.

De store og mellomstore byene i Sør-Norge bosatte forholdsvis mange flyktninger i 1998. De fleste av disse har beholdt en stor andel av flyktningene etter fem år, men mange hadde også en tilvekst av flyktninger som ble bosatt i andre kommuner. Det interessante her er at kommune som hadde flest flyktninger bosatt ved inngangen til 2004, samt de som hadde størst tilvekst fra 1998 til 2004, nesten uten unntak er kommuner som de siste årene har hatt en generell innflytting.

Tabell 6: De ti kommunene med flest flyktninger bosatt i 1998, og de ti kommunene med flest flyktninger fra 1998 kohorten bosatt per 1.1. 2004

Antall flyktninger bosatt i 1998		Antall flyktninger fra 1998-kohorten bosatt 1.1. 2004	
0301 Oslo	367	0301 Oslo	969
1201 Bergen	229	1201 Bergen	251
1601 Trondheim	185	1601 Trondheim	156
0219 Bærum	113	0602 Drammen	113
1103 Stavanger	91	0219 Bærum	108
1902 Tromsø	85	0106 Fredrikstad	98
1001 Kristiansand	84	1103 Stavanger	90
0806 Skien	79	0806 Skien	83
1901 Harstad	70	1001 Kristiansand	76
0502 Gjøvik	57	0105 Sarpsborg	74

Årlig flyttemønster - en generell oversikt

Man ønsker å hindre uønsket sekundærflytting. Det innebærer blant annet at sekundærflytting fra arbeid eller utdanning til en tilværelse hvor flyktningene er avhengig av økonomisk hjelp fra det offentlige ikke er ønskelig. Derimot er det ingen som er imot sekundærflytting den motsatte veien. Ved å se på det årlige flyttemønsteret for de ulike flyktningkohortene, får vi mer informasjon om når flyktningene flytter, og om det er variasjon om når de eventuelt flytter hvor. Dette er interessant for å vite i hvilken fase av integreringen flyktningene flytter, og hvor man eventuelt skal sette inn resurser for å hindre uønsket sekundærflytting. Ved å se på det årlige flyttemønsteret kan man for noen ankomstkohorter følge utviklingen for mer enn fem år. I notatet vil dette ikke bli vektlagt i stor grad, men vi vil ta med en figur som viser variasjon i flyttingen for alle årene for 1995 kohorten. Vi vil her se om opphevelsen av integreringstilskuddet, som gis for fem år, øker flyttehyppigheten. I dette kapittelet vil vi kun se på flyktningene som ble bosatt i perioden 1994-1999 da det bare disse vi kan følge i nærmere fem år.

I utgangspunktet kan alle flyktninger flytte som de vil på linje med befolkningen for øvrig. Verken flyktninger eller andre har krav på å få finansiert flyttingen sin fra det offentlige. Det er en av årsakene til at det særlig for nyankomne flyktninger kan være vanskelig å flytte. Så langt det lar seg gjøre, prøver man å oppfylle flyktningenes ønsker om bosettingskommune, men det er ikke alltid dette lar seg gjøre. Flyktninger som blir plassert i en annen kommune enn de i utgangspunktet ønsket har preferanser som de vil oppfylle så snart de kan. En del flyktninger har sannsynligvis kontakter og venner andre steder i landet når de blir bosatt, som de ønsker å bo i nærheten av. Noen flyktninger vil allerede etter kort tid skaffe seg arbeid ved hjelp av personer de kjenner andre steder, og de flytter av den grunn raskt ut av bosettingskommunen. Mange av flyktningene har ikke denne muligheten da de ikke har kontakter, bekjente eller mulighet til arbeid andre steder i landet, og det kan ta flere år å opparbeide seg dette. Flyktningene uten kontakter, venner eller arbeid andre steder har som oftest ikke mulighet til å flytte videre selv om de ønsker det, og de blir boende i bosettingskommunen noen år til de får dette. Men etter som årene går, er det naturlig at flere integreres i lokalsamfunnet og av den grunn velger de å ikke flytte videre, selv om de i mange tilfeller ønsket dette i utgangspunktet. På den annen side er det naturlig at flere flyktninger får arbeid andre steder etter noen år, og mange av disse vil velge å bruke denne muligheten og flytter videre selv etter at de har bodd i bosettingskommunen noen år. Dette vil nok slå ut litt forskjellig på de ulike kohortene fordi sammensetningen i de er forskjellige, men vi forventer også å finne en del likheter. Som vi så tidligere i notatet er det kommunene i nærheten av Oslo, byene i Vestfold og Østfold samt Stavanger, Kristiansand og Bergen som har hatt den største nettoinnflyttingen av flyktninger i perioden 1994-2003. Tidspunktet i løpet av femårsperioden etter bosetting vil sannsynligvis variere noe.

Felles for alle ankomstkohortene er at en stor andel forlater bosettingskommunen samme år som de ble bosatt. For ankomstkohortene 1994-1999 bodde fra 74 prosent (1999) til 91 prosent (1996) i første bosettingskommune 1.1. året etter bosetting. Noe av denne utflyttingen må nok påberegnes mindre feil i datagrunnlaget, men mye av forklaringen ligger nok også i at mange av flyktningene har fått en annen bosettingskommune enn de ønsket, og har valgt å flytte videre med det samme. Utflyttingen fra første bosettingskommune er noe større fra andre til fjerde år etter bosetting enn for de senere årene. Dette skyldes nok som vi nevnte over at mange flyktninger trenger noen år på å skaffe seg de nødvendige ressursene for å flytte videre hvis det er ønskelig. Etter det fjerde året er utflyttingen forholdsvis lik i alle år. Det er nesten ingen variasjon mellom kohortene i andelen som forlot første bostedskommune i løpet av det femte året. Andelen som forlot første bostedskommune innen inngangen til det sjette året var omtrent fem prosent høyere for alle kohortene sammenlignet med andelen som forlot kommunen innen inngangen til det femte året. At det er liten variasjon i flyttemønsteret mellom de ulike kohortene i løpet av det femte året kan blant annet forklares med at flyktningene er mest mobile i løpet av de fem første årene, noe vi tydelig ser ved å studere det årlige flyttemønsteret slik vi gjør her. Det er altså ikke slik at andelen som forlater bosettingskommunen blir merkbart lavere eller høyere når integreringstilskuddet utløper etter fem år.

Generelt for alle kohortene er det en forholdsvis jevn innflytting av flyktninger til Oslo i alle årene etter bosetting, selv om det flater litt ut for noen kohorter etter omtrent fem år. Andelen bosatt i Oslo etter fem år varierer noe fra en ankomstkohort til en annen, men dette har blant annet sammenheng med at det er overvekt av enkelte landgrupper et gitt år og at disse har ulike bosettingsmønstre. Vi skal se mer på de største landgruppens flyttemønstre i et senere kapittel. Også andelen flyktninger som bor i annet fylke enn Oslo og sitt opprinnelige øker forholdsvis jevnt i alle år, men det er noe større variasjon mellom kohortene.

Ved å se på trenden i flyttemønstret som går igjen i de ulike kohortene unngår man en del tilfeldigheter som man nødvendigvis tar med hvis man kun ser på enkeltkohorter hver for seg. Derimot ser man det årlige flyttemønstret klarere ved å se på de ulike ankomstkohortene hver for seg. Nedenfor viser tabellene 7-10 og figurene 11-14 det årlige flyttemønstret for ankomstkohortene 1995, 1997, 1998 og 1999. Vi vil beskrive disse kohortene noe mer i detalj enn det som er gjort over, selv om det er ønskelig at leseren selv studerer figurene. Tabellene og figurene viser andelen flyktninger bosatt per 1.1. årene etter bosetting fram til og med 2004. Figurene viser andelen "bosatt i Norge", "første bosettingskommune", "annen kommune i fylket", "annet fylke enn Oslo" og "Oslo". Det er ikke en egen variabel som viser andel utvandret eller død, men forskjellen mellom andelen bosatt i Norge og 100 prosent viser andelen som er døde eller utvandret. Variabelen "bosatt i Oslo" tar kun med de som opprinnelig ble bosatt utenfor Oslo.

Vi har valgt å se på flyktningene som ble bosatt i 1995 fordi denne kohorten kan følges i ni år. På denne måten kan vi se på flyktningenes flyttinger årene etter at integreringstilskuddet har løpt ut, da flyktningene i teorien skal være integrert i det norske samfunnet. Totaltallene for 1997 stemmer best overens med UDI og KRD sine egne tall. 1998 kohorten er også viktig å se på, siden store deler av analysen fokuserer på flyktningene som ankom dette året. 1999-kohorten skiller seg en god del ut fra de andre, og vi har av den grunn valgt å ta den med selv om våre tall er atskillig høyere enn tallene UDI og KRD har publisert.

I 1995 ble 3 600 flyktninger bosatt. Tabell 7 og figur 11 viser flyttemønstret for flyktningene som ble bosatt i 1995, og den viser flyttingen fra år til år helt fram til 2004. 89 prosent av flyktningene bosatt i 1995 bodde i bosettingskommunen ved inngangen til året etter. Tre år etter bosetting (1.1.1998) bodde 78 prosent i bosettingskommunen. Andelen som forlater bosettingskommunen etter to til fire år er noe høyere enn for de påfølgende årene. Utflyttingen fra første bosettingskommune synes å være jevn i alle årene etter inngangen til det fjerde året (1.1.1999), men noe færre flyktninger forlater bosettingskommunen hvert år. Ved inngangen til femte året (1.1.2000) bodde 66 prosent fortsatt i bosettingskommunen, mens ved inngangen til det niende året (1.1.2004) bodde halvparten av flyktningene fortsatt i kommunen. Ved inngangen til 2004 var i overkant av ti prosent av de som forlot bosettingskommunen, utvandret eller død i perioden. Ved inngangen til 2004 bodde altså nesten 90 prosent av flyktningene som ble bosatt i 1995 fortsatt i Norge. Andelen som utvandret eller døde synes å være forholdsvis jevn i alle de ni årene vi kan følge 1995-kohorten, men den er noe lavere etter omtrent fem år.

Andelen bosatt i Oslo øker også forholdsvis jevnt når vi ser på 1995 kohorten, men andelen øker noe mindre de siste årene. Ved inngangen til det femte året etter bosetting (1.1.2000) bodde 6 prosent av flyktningene i Oslo, mens fire år senere bodde 8 prosent i hovedstaden.

En stor andel av de som ble bosatt i 1995 bosetter seg etter hvert i et annet fylke enn det opprinnelige og Oslo. En stor andel flytter til et annet fylke innen det femte året etter bosetting. Etter tre år (1.1.1998) hadde 10 prosent av flyktningene flyttet til et annet fylke. Ved inngangen til det femte året (1.1.2000) bodde 17 prosent av flyktningene i et annet fylke, og fire år senere hadde andelen økt til 23 prosent.

Tabell 7: Flyktninger bosatt i 1995 etter årlig flyttemønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent

	Bosatt i Norge	Bosatt i første bosteds-kommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo
1996.....	99	89	2	7	1
1997.....	97	88	2	5	2
1998.....	95	78	3	10	4
1999.....	94	71	4	14	5
2000.....	93	66	4	17	6
2001.....	90	62	4	18	6
2002.....	90	58	5	20	7
2003.....	90	54	6	22	8
2004.....	88	51	6	23	8

I 1997 ble 2 800 flyktninger bosatt. Som for 1995-kohorten bodde 90 prosent av flyktningene som ble bosatt i 1997 i bosettingskommune ved inngangen til året etter bosetting, se tabell 8 og figur 12. Ved inngangen til det femte året etter bosetting (1.1.2002) bodde 62 prosent av flyktningene fortsatt i den opprinnelige kommunen, og tre år senere var litt mer enn halvparten fortsatt bosatt i bosettingskommunene. 1997-kohorten er dermed noe mindre bofast enn 1995-kohorten til tross for at andelen som utvandret eller døde er gjennomgående lik.

Forskjellen mellom 1997-kohorten og 1995-kohorten er større når vi ser på andelen flyktninger som bosetter seg i Oslo. Ved inngangen til det femte året etter bosetting bodde 12 prosent av flyktningene bosatt i 1997 i Oslo. Dette er dobbelt så stor andel som for 1995-kohorten. Tre år senere bodde 14 prosent av flyktningene som ble bosatt i 1997 i Oslo. Utflyttingen til Oslo var størst i løpet av de første fire årene. Andelen flyktninger som bosetter seg i et annet fylke enn Oslo og det opprinnelige er lavere for 1997-kohorten enn for 1995-kohorten. Ved inngangen til det femte året etter bosetting bodde 14 prosent i annet fylke enn det opprinnelige og Oslo, mens tre år senere bodde 18 prosent i et annet fylke.

Tabell 8: Flyktninger bosatt i 1997 etter årlig flyttemønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent

	Bosatt i Norge	Bosatt i første bosteds-kommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo
1998.....	98	90	1	6	1
1999.....	95	83	2	6	4
2000.....	93	75	3	8	7
2001.....	92	68	3	11	10
2002.....	92	62	4	14	12
2003.....	90	58	4	15	13
2004.....	90	53	5	18	14

I 1998 ble 3 900 flyktninger bosatt. Ved inngangen til året etter bosetting bodde 80 prosent av flyktningene som ble bosatt i 1998 fortsatt i bosettingskommunen. Dette er mye lavere enn for 1995- og 1997-kohorten. Vi finner en noe større andel bosatt i første bosettingskommune ved inngangen til det andre året (1.1.2000) enn det første året etter bosetting (1.1.1999). Samtidig synes det å være for mange bosatt i et annet fylke eller en annen kommune i fylket per 1.1.1999. Det synes som at noen av flyktningene flytter tilbake til bosettingskommunen i løpet av det første året. Noen av dem som er registrert bosatt i et annet fylke eller kommune 1.1.1999 skulle sannsynligvis ha vært registrert i første bosettingskommune. Hvordan avviket har oppstått kan vi ikke forklare. Det skyldes sannsynligvis

mindre feil i datagrunnlaget heller enn flyktningenes flyttinger. Vi kan ikke si noe sikkert om årsaken, så det er mye mulig det skyldes tilfeldigheter. Avviket har ingen betydning for resultatene utover det første året. Fra andre året etter bosetting er utflyttingen fra første bosettingskommune som forventet.

I det meste av analysen har vi sett på 1998-kohorten ved inngangen til det sjette året (1.1.2004), men vi har også sett på kohorten ved inngangen til det femte året (1.1.2003). I tabell 9 og figur 13 kan vi se hva som skjer mellom disse to tidspunktene. Som vi ser er det omtrent fem prosent færre flyktinger bosatt i bosettingskommunen per 1.1.2004 enn per 1.1.2003. To prosent har forlatt landet eller døde, mens for de andre kategoriene er det en økning på en prosent. Også for de andre kohortene som vi kan følge i mer enn fem år, finner vi det samme resultatet. Uavhengig av andelen som er bosatt i bosettingskommunene ved inngangen til det femte året etter bosetting, forlater omtrent fem prosent av flyktingene kommunen i løpet av det femte året.

Tabell 9: Flyktinger bosatt i 1998 etter årlig flyttemønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent

	Bosatt i Norge	Bosatt i første bostedskommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo
1999.....	100	80	6	12	2
2000.....	97	82	2	8	5
2001.....	95	72	3	10	10
2002.....	94	64	4	13	13
2003.....	94	58	5	15	16
2004.....	92	53	6	16	17

I 1999 ble det bosatt 11 800 flyktinger ifølge våre tall. Det årlige flyttemønsteret for 1999-kohorten skiller seg som vi nevnte tidligere mye ut fra de andre kohortene. Dette ser vi tydelig i tabell 10 og figur 14. Per 1.1.2000 bodde bare 74 prosent av flyktingene i bosettingskommunen. En større andel av flyktingene har allerede forlatt landet, men det er ikke nok til å veie opp for den lave andelen i bosettingskommunen. 11 prosent av flyktingene hadde allerede ved inngangen til året etter første bosetting i et annet fylke enn det opprinnelige og Oslo. Som vi så for 1998-kohorten virker dette å være noe høyt sammenliknet med de senere årene.

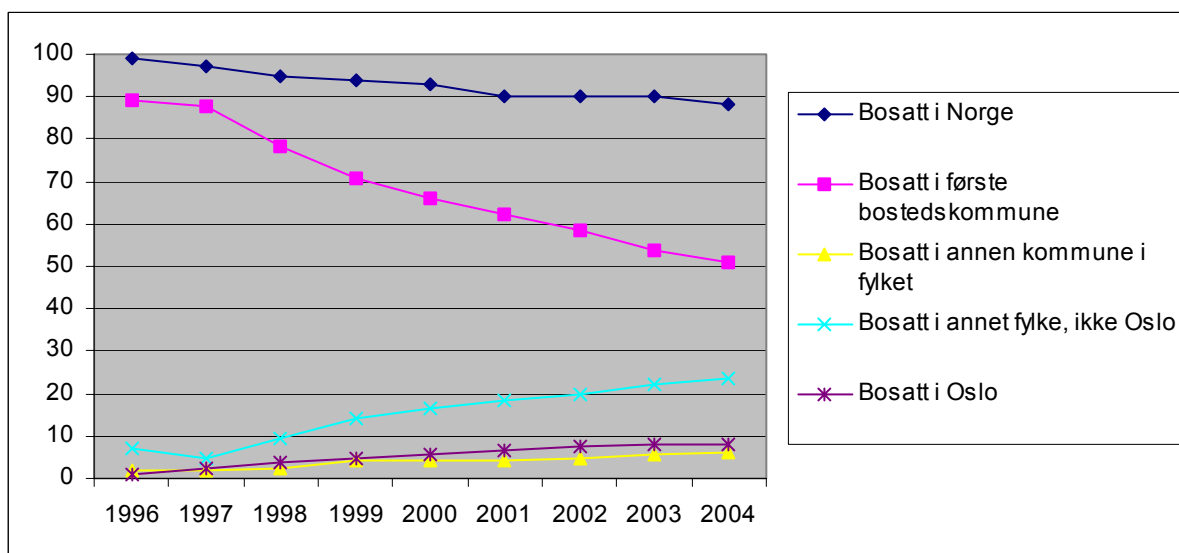
Andelen bosatt i bosettingskommunen er lavt i alle år sammenliknet med de andre ankomstkohortene. Allerede ved inngangen til det tredje året etter bosetting (1.1.2002) har 25 prosent av flyktingene forlatt landet. Etter dette blir utvandringen noe lavere, men andelen er fortsatt høyere enn for de andre ankomstkohortene når vi sammenlikner samme tidspunkt i forhold til ankomståret. Ser vi på andelen bosatt i Oslo ved inngangen til det fjerde året (1.1.2003) etter bosetting er andelen bosatt i Oslo 7 prosent, og det er omtrent det samme som for 1998-kohorten. Andelen bosatt i annet fylke var på samme tidspunkt 12 prosent, og det er nesten samme andel som for 1997- og 1998-kohorten. Dette viser at 1999-kohorten ikke er så forskjellig fra de andre kohortene som først antatt når vi tar i betraktning den store andelen som forlot bostedskommunen til utlandet. Andelen som døde er ubetydelig i denne sammenhengen.

Tabell 10: Flyktninger bosatt i 1999 etter årlig flyttmønster. Andel bosatt per 1.1. Prosent

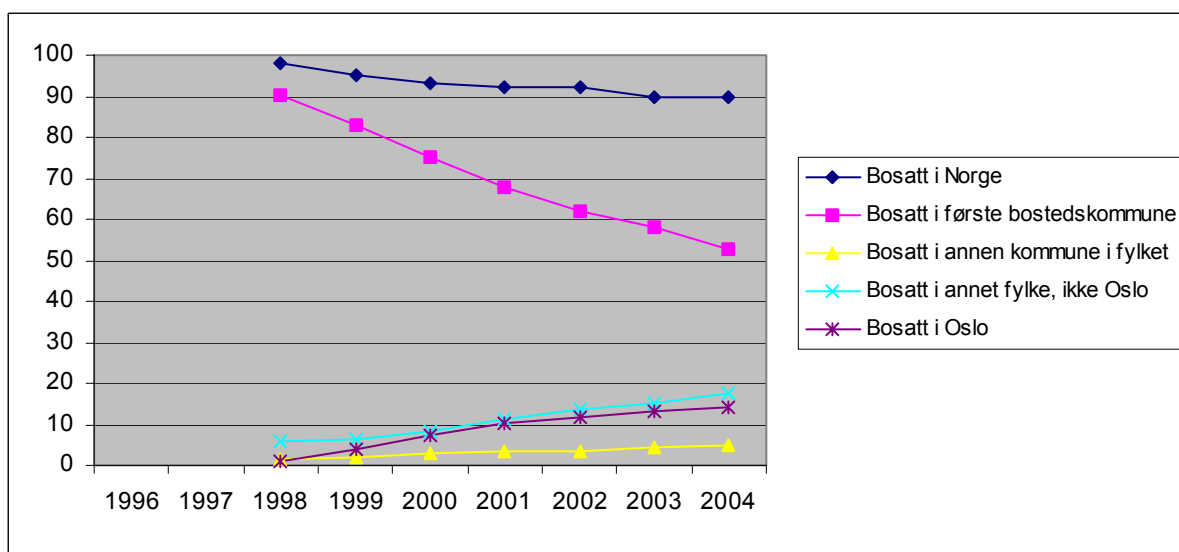
	Bosatt i Norge	Bosatt i første bosteds-kommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo
2000	95	74	9	11	1
2001	85	68	5	8	3
2002	75	56	5	9	5
2003	70	49	4	11	6
2004	67	43	5	12	7

Nedenfor følger fire figurer som viser det tabellene og teksten over har beskrevet, men de viser utviklingen fra år til år enda tydeligere.

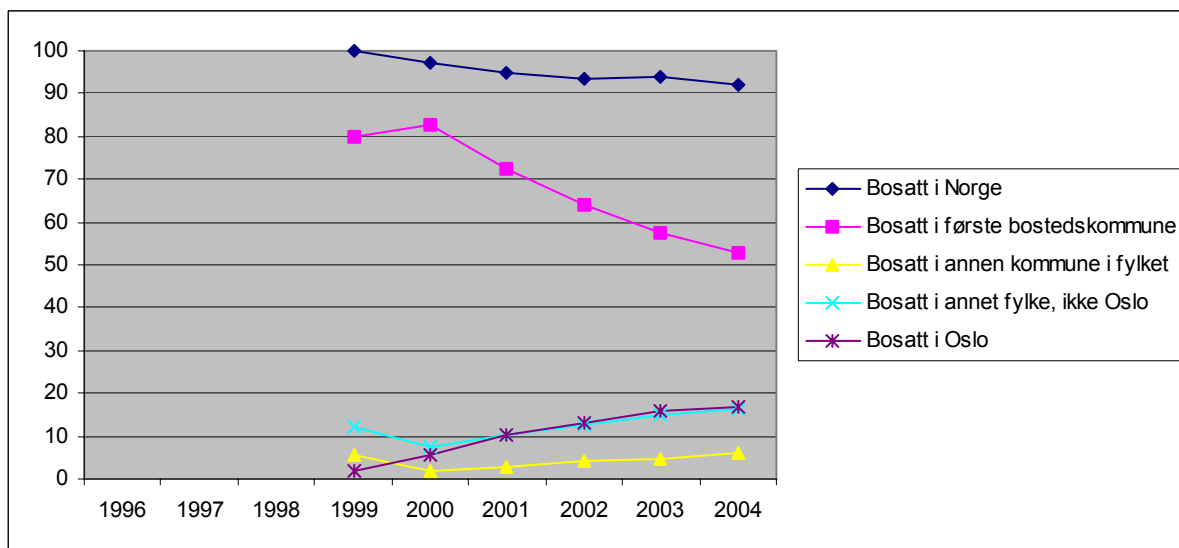
Figur 11: Årlig flyttmønster for flyktninger bosatt i 1995. Andel bosatt per 1.1. Prosent

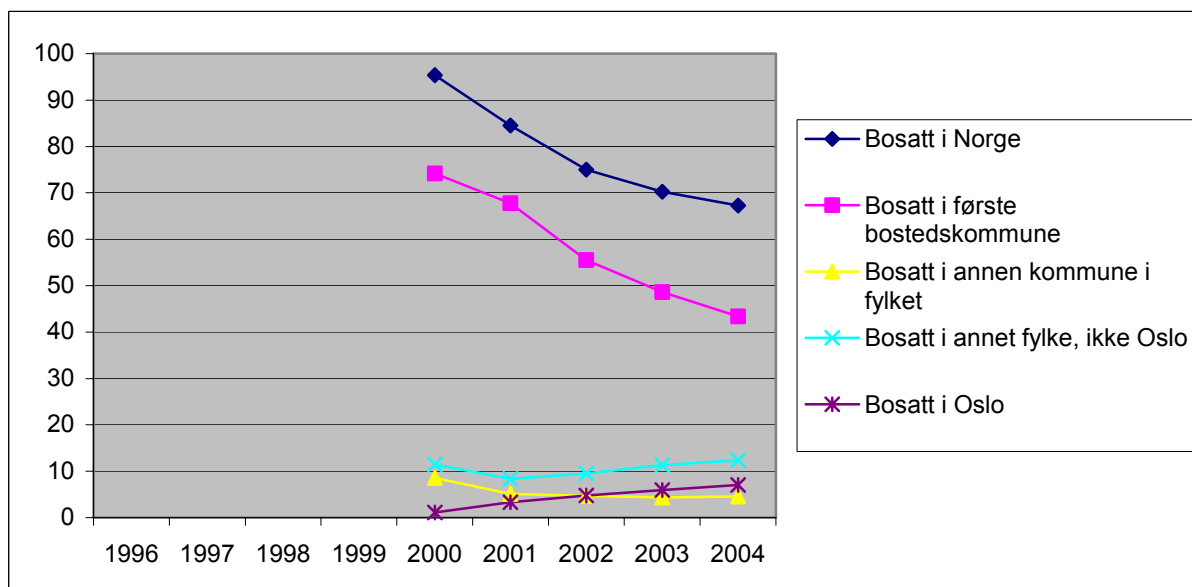
Figur 12: Årlig flyttmønster for flyktninger bosatt i 1997. Andel bosatt per 1.1. Prosent

Figur 13: Årlig flyttemønster for flyktninger bosatt i 1998. Andel bosatt per 1.1. Prosent

Figur 14: Årlig flyttemønster for flyktninger bosatt i 1999. Andel bosatt per 1.1. Prosent

Flyttemønster etter kjønn, alder, sivilstand og flyktningstype

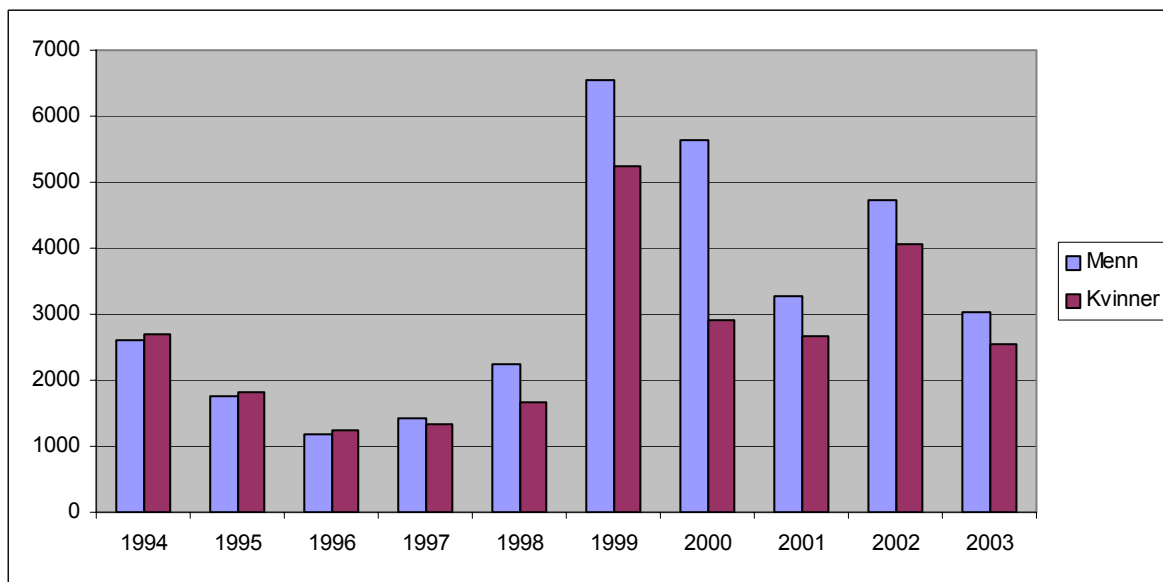
Flyttemønsteret for den norske befolkningen varierer etter kjønn, alder og sivilstand. Generelt i befolkningen er det de unge i alderen 20-29 år som flytter hyppigst. I 2003 var det kvinner i alderen 20-24 år som flyttet hyppigst av alle. Personer som ikke er gift, og spesielt de som heller ikke har barn, flytter oftere enn andre. Familier er mer bofaste enn single. En slik variasjon må en også forvente å finne blant flyktningene. I tillegg til at kjønn, alder og sivilstand spiller inn i flyktningenes flyttemønster er det interessant å se om det er forskjeller mellom primærflyktninger og familieforente flyktninger. Tidligere studier har vist at familiegjennforente flyktninger er mer bofaste enn primærflyktninger, noe som ikke er unaturlig siden dette er personer med familie, og de kommer til en person som allerede har bodd i Norge en stund og gjerne har både arbeid og venner på bostedet. I neste kapittel skal vi også se at det er store forskjeller mellom de ulike landgruppene.

I dette kapittelet vil fem år regnes ved inngangen til det femte året etter bosetting. Tall for 1998-årgangen vil avvike noe fra tidligere kapittel da vi da så på bosted per 1.1.2004. I dette kapittelet vil vi bruke bosted 1.1.2003 for 1998-kohorten, slik at 1999-kohorten kan bli med og alle kohortene studeres etter like mange år. Dette gjelder for alle avsnittene i kapittelet så sant ikke annet er nevnt.

Kvinner mer bofaste enn menn

I årene fra 1994 til 1996 ble det bosatt noen flere kvinner enn menn, i alle årene siden har flere menn enn kvinner blitt bosatt, se figur 15. I 2000 var det nesten dobbelt så mange menn som kvinner. Også i 1999 var det stor overvekt av menn. Fra mange krigsområder flytter mennene før kvinner og barn. Mennene kommer ofte alene, mens kvinner (og barn) oftere blir gjenforent ved en senere anledning. At det er omtrent like mange kvinner og menn i ankomstkohortene 1994 til 1997 skyldes at det i denne perioden ble bosatt mange fra Bosnia og Hercegovina som stor sett var familier som fikk beskyttelse i Norge på samme tid.

Figur 15: Menn og kvinner bosatt i årene 1994-2003. Absolutte tall

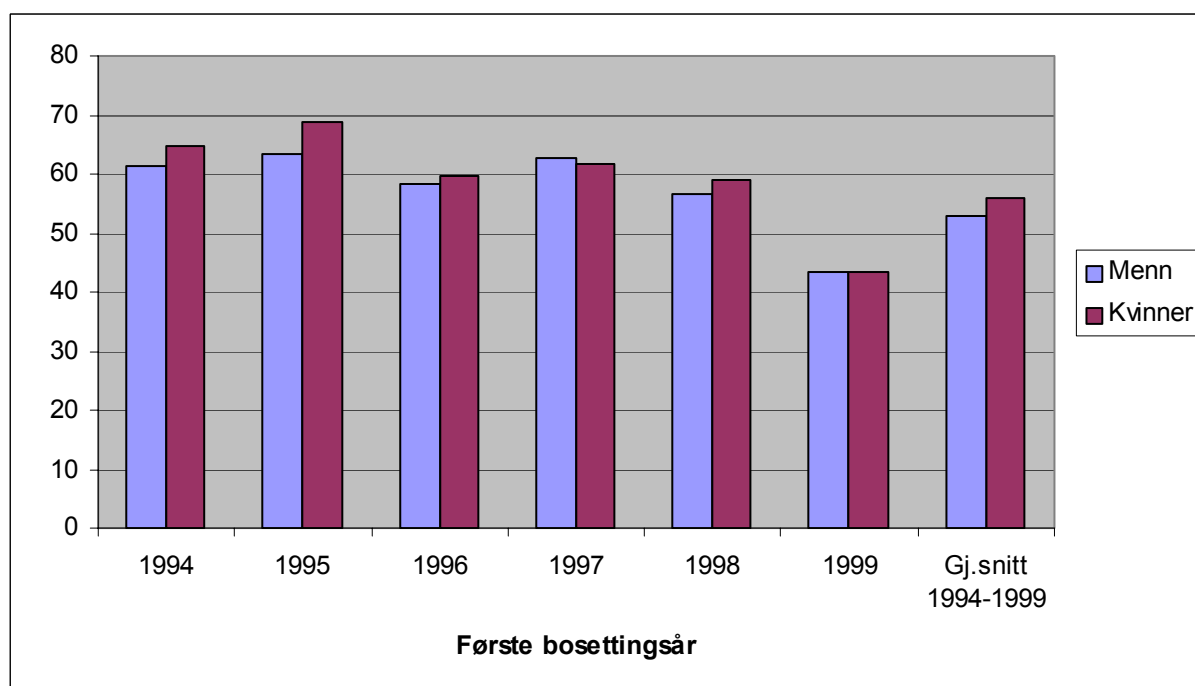

For de fleste ankomstkohortene er kvinnene noe mer bofaste enn mennene. Gjennomsnittet for perioden 1994-1999 viser at 56 prosent av kvinnene mot 53 prosent av mennene fortsatt bodde i første bosettingskommune ved inngangen til det femte året etter bosetting, se figur 16. For 1997 og 1999 kohorten var det omtrent ingen forskjell mellom kjønnene. Den større andelen menn enn kvinner som forlater første bostedskommune fordeler seg forholdsvis jevnt på andre kommuner i fylket, andre

fylker og Oslo. Det er ikke slik at overskuddet menn som forlater bostedskommunen flytter til Oslo. Menn og kvinner synes å fordele seg likt utenfor bostedskommunen enten det er etter et eller fem år fra de ble bosatt. Også når man ser på utvandring er det omtrent like stor andel menn som kvinner, bortsett fra ankomstkohortene 1999 og 2000. For de som ble bosatt i 1999 var det en større andel kvinner enn menn som forlot landet, mens for 2000-kohorten var det motsatt.

Noe av forskjellen mellom kjønnene kan sannsynligvis forklares ved at det er en ujevn alderssammensetning. Det er dessuten atskillig flere kvinner enn menn som kommer på familiegjenforening. Familiegjenforente flyktninger er lang mindre mobile enn hovedpersonene. Dette må man ta med i sammenhengen når man ser på kjønnsforskjellene i flyttmønsteret, og vi vil se på noen av disse forskjellene nedenfor.

Figur 16: Menn og kvinner bosatt i første kommune etter fem år. Prosent

Menn i alderen 18-24 år er minst bofaste

Blant de med første bosetting i årene 1994-1999 var det høyest andel av barn i alderen 0-17 år med 36 prosent, 14 prosent var i alderen 18-24 år, 23 prosent fra 25-34 år og 27 prosent 35 år eller eldre.

Blant flyktingene som ble bosatt i 1994-1999 var det høyest andel fortsatt bosatt i samme kommune etter fem år blant de 35 år eller eldre og barn i alderen 0-17 år med henholdsvis 58 og 56 prosent, se tabell 11. I aldersgruppene 18-24 år og 25-34 år bodde omtrent halvparten i bostedskommunen etter fem år. Andelen bosatt i Oslo etter fem år var klart lavest blant de som var 35 år eller eldre med bare fem prosent mot 12 prosent blant de i alderen 18-24. Dette følger i stor grad flyttmønsteret i befolkningen generelt hvor det er flest unge som flytter til Oslo. Det var også en stor andel blant de i alderen 25-34 år som bodde i Oslo etter fem år. Det er viktig å se på forskjellene i andelen som utvandrer når man sammenlikner de ulike aldersgruppene opp mot hverandre. De eldre enn 34 år viser både høyest andel fortsatt bosatt i første bostedskommune samtidig som de har lavest andel fortsatt boende i landet. Andelen av de som bor i bosettingskommunen blir dermed enda høyere i forhold til de andre aldersgruppene når man tar høyde for den store andelen som er utvandret eller død. Blant flyktingene i aldersgruppen 25-34 år ser man litt av den motsatte effekten.

Tabell 11: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på alder. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Begge kjønn. Prosent

Alder	Antall bosatt 1994-1999	Andel bosatt etter fem år					Andel død eller utvandret
		Bosatt i Norge	Bosatt i første bostedskommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo	
I alt	29764	81	54	5	14	8	19
00-17	10684	83	56	5	15	7	17
18-24	4090	82	49	7	14	12	18
25-34	6940	84	52	5	16	11	16
35+	8050	78	58	4	11	5	22

Som vi så tidligere i notatet er kvinner i gjennomsnitt noe mer bofaste enn menn. Når vi så tar alder i betraktning, finner vi en større forskjell mellom kjønnene. Som vi allerede har sett er flyktningene i aldersgruppen 18-24 år mest mobile, men det er forholdsvis stor forskjell mellom kjønnene. Bare 46 av mennene i denne aldersgruppen var bosatt i første bostedskommune etter fem år, mot 53 prosent av kvinnene, se tabell 12 og tabell 13. Også for aldersgruppen 25-34 år var det en klart større andel menn som flyttet videre. Blant flyktningene under 18 år og de eldre enn 34 år var det omtrent ingen forskjell. Dette skyldes at de fleste i disse aldersgruppene er familier som flytter sammen. Det var størst andel menn i alderen 25-34 år som var bosatt i annet fylke enn Oslo med 17 prosent. Også denne gruppen var høyest i Oslo med 13 prosent.

Tabell 12: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på alder. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Menn. Prosent

Alder	Antall bosatt 1994-1999	Andel i prosent bosatt etter fem år.					Andel utvandret eller død
		Bosatt i Norge	Bosatt i første bostedskommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo	
I alt	15731	82	53	5	15	9	18
00-17	5659	83	56	5	15	7	17
18-24	2088	80	46	7	15	12	20
25-34	3768	85	50	5	17	13	15
35+	4216	78	57	4	12	5	22

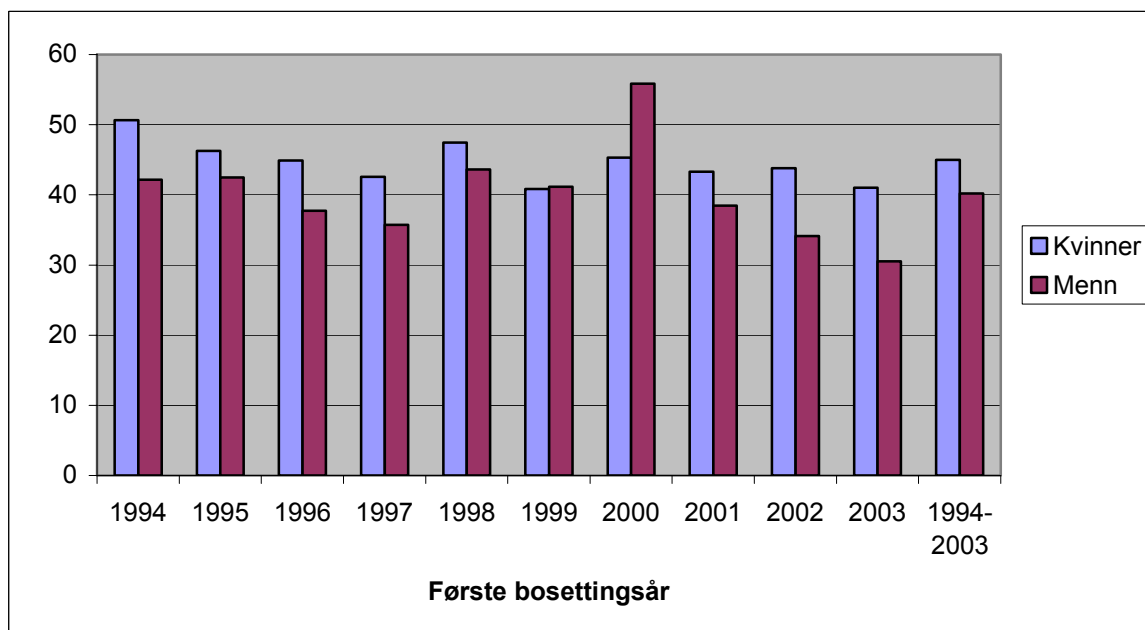
Tabell 13: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på alder. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Kvinner. Prosent

Alder	Antall bosatt 1994-1999	Andel bosatt etter fem år.					Andel død eller utvandret
		Bosatt i Norge	Bosatt i første bostedskommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo	
I alt	14033	81	56	5	13	7	19
00-17	5025	81	56	4	14	7	19
18-24	2002	84	53	6	13	12	16
25-34	3172	83	54	5	15	9	17
35+	3834	76	58	4	10	4	24

Liten forskjell i flyttemønsteret til gifte og ikke-gifte

Med unntak av år 2000 var det flere ikke-gifte enn gifte flyktninger som fikk sin første bostedskommune. Andelen ikke-gift og gift varierer noe fra år til år, men i gjennomsnitt var 57 prosent ikke-gift mot 43 prosent gifte. Andelen gifte og ikke-gifte varierer også mellom kjønnene. I alle år, bortsett fra i 2000, var andelen gifte høyere blant kvinner enn blant menn. Gjennomsnittlig for årene 1994-2003 var det fem prosent flere gifte kvinner enn menn som ble bosatt, se figur 17.

Figur 17: Gifte menn og kvinner. Flyktninger bosatt i årene 1994-2003. Prosent

Vi fant bare en mindre forskjell mellom andel fortsatt bosatt i første bosettingskommune etter fem år mellom gifte og ikke gifte. Gjennomsnittlig for de som ble bosatt i årene 1994-1999 bodde 56 prosent av de gifte mot 53 prosent av de ikke-gifte i første bosettingskommune ved inngangen til det femte året etter bosetting, se tabell 14. Hele forskjellen beror på at det var en større andel ikke-gifte som døde eller utvandret i perioden. For de andre bostedene var det så å si ingen forskjell mellom gifte og ikke-gifte. Forskjellen mellom kjønnene var også ubetydelig mellom gifte og ikke-gifte.

Tabell 14: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på kjønn og sivilstand. Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Prosent

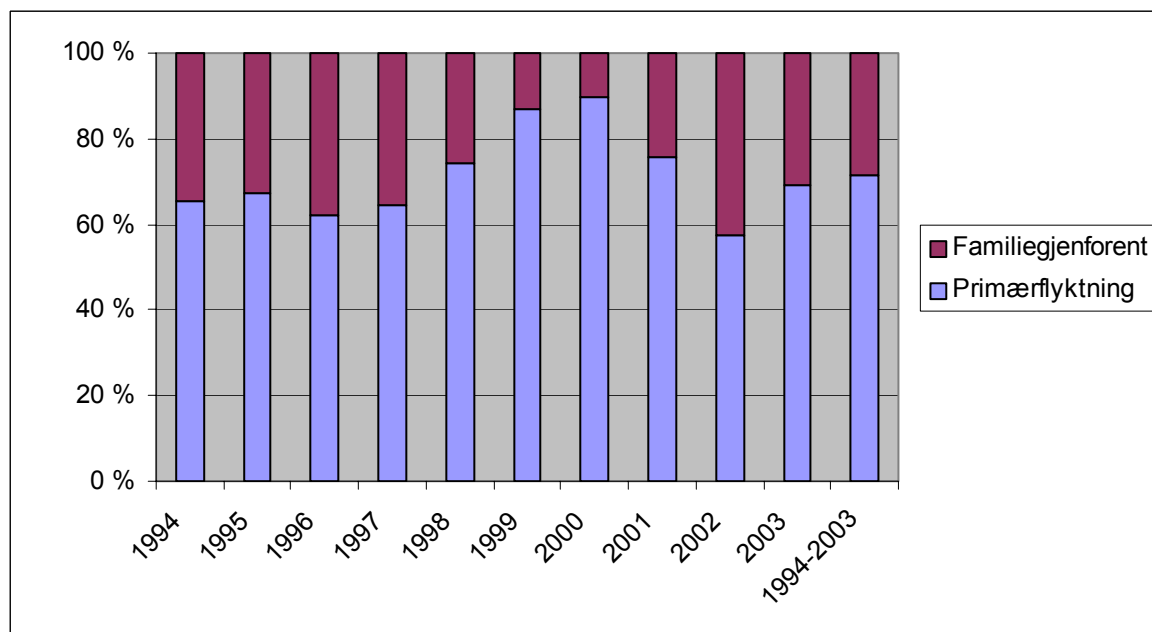
	Antall bosatt 1994-1999	Andel bosatt etter fem år				Andel død eller utvandret	
		Bosatt i Norge	Bosatt i første bosteds- kommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo		
Begge kjønn							
I alt	29764	81	54	5	14	8	19
Gift.....	12743	83	56	5	14	8	17
Ikke gift.....	17021	80	53	5	14	8	20
Menn							
I alt	15731	82	53	5	15	9	18
Gift.....	6463	82	54	4	15	9	18
Ikke gift.....	9268	81	53	5	15	8	19
Kvinner							
I alt	14033	81	56	5	13	7	19
Gift.....	6280	84	58	5	13	8	16
Ikke gift.....	7753	78	54	4	13	7	22

Familiegjenforente flyktninger mer bofaste enn primærflyktningene

De fleste flyktningene som ble bosatt i Norge fra 1994 til 2003 var primærflyktninger (eller hovedflyktning). Gjennomsnittlig for perioden var 71 prosent primærflyktninger og 29 prosent var familiegjenforente flyktninger. Det er en forholdsvis stor variasjon mellom de ulike ankomstkohortene. I 2002 var 90 prosent av flyktningene primærflyktninger mot bare 58 prosent i 2002, se figur 18. Variasjonene skyldes blant annet ulik kjønns- og aldersfordeling og landbakgrunn

på flyktingene som kommer. Når det har ankommet mange primærflyktinger et år, er det naturlig at det blir flere familiegjenforente i årene etter.

Figur 18: Primærflyktinger og familiegjenforente flyktinger bosatt i årene 1994-2003. Prosent

Blant flyktinger med første bosettingskommune i perioden 1994-1999 var gjennomsnittlig 82 prosent av mennene primærflyktinger og 18 prosent familiegjenforente. For kvinner var tilsvarende tall 68 og 32 prosent. Dette skyldes at flere menn flykter først, for så å få kone og eventuelle barn gjenforent siden.

Tidligere studier har vist at familiegjenforente flyktinger er mer bofaste enn primærflyktingene. Det samme resultatet finner vi i dette datamaterialet. Gjennomsnittet for de som ble bosatt i perioden 1994-1999 viser at 62 prosent av de familiegjenforente flyktingene bodde i bosettingskommunen etter fem år mot 52 prosent av primærflyktingene, se tabell 15. Tallene viser derimot ingen forskjell mellom kjønnene. En større andel av primærflyktingene enn de familiegjenforente flyktingene var bosatt i et annet fylke etter fem år, mens det var ikke noen forskjell blant de som flyttet til Oslo. Det var også en atskillig større andel hovedpersoner som forlot landet i løpet av perioden. Familiegjenforente flyktinger består stort sett av familier, og det er av den grunn ikke overraskende at de er mer bofaste enn primærflyktingene. Det er heller ikke overraskende at en større andel primærflyktinger forlot landet i perioden, da flere av disse sannsynligvis har familie i hjemlandet som ikke får komme til Norge, eller som har fått opphold i et annet land.

**Tabell 15: Flyktninger bosatt etter fem år fordelt på kjønn og flyktningstype.
Gjennomsnitt for flyktningene bosatt 1994-1999. Prosent**

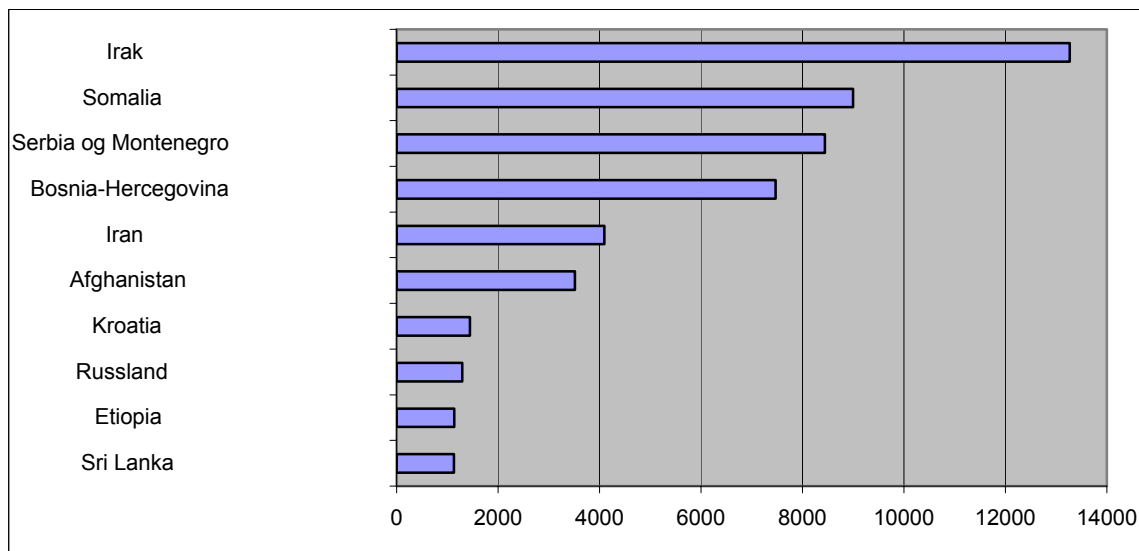
	Antall bosatt 1994-1999	Andel bosatt etter fem år				Bosatt i Oslo	Andel død eller utvandret
		Bosatt i Norge	Bosatt i første bosteds- kommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo		
Begge kjønn							
I alt	29764	81	54	5	14	8	19
Hovedperson	22333	80	52	5	15	8	20
Familiegjenforent	7431	86	62	5	11	8	14
Menn							
I alt	15731	82	53	5	15	9	18
Hovedperson	12824	82	52	5	16	9	18
Familiegjenforent	2907	84	61	4	11	8	16
Kvinner							
I alt	14033	81	56	5	13	7	19
Hovedperson	9509	78	53	4	14	7	22
Familiegjenforent	4524	86	62	5	11	8	14

Flyktingenes flyttemønster etter landbakgrunn

Flytting innenfor Norge varierer mellom de ulike flyktningsgruppene. Vi vil se at det er store forskjeller mellom de ulike landgruppene, men det finnes også en del likheter. I dette kapitlet skal vi beskrive disse forskjellene og likhetene. Vi vil kun fokusere på de landgruppene med flest bosatte flyktninger i perioden 1994-2003.

I perioden 1994-2003 var det flest irakiske flyktninger som fikk sin første bostedskommune med nesten 13 300, etterfulgt av somaliske flyktninger (9 000), flyktninger fra Serbia og Montenegro (8 500) og Bosnia Hercegovina (7500).

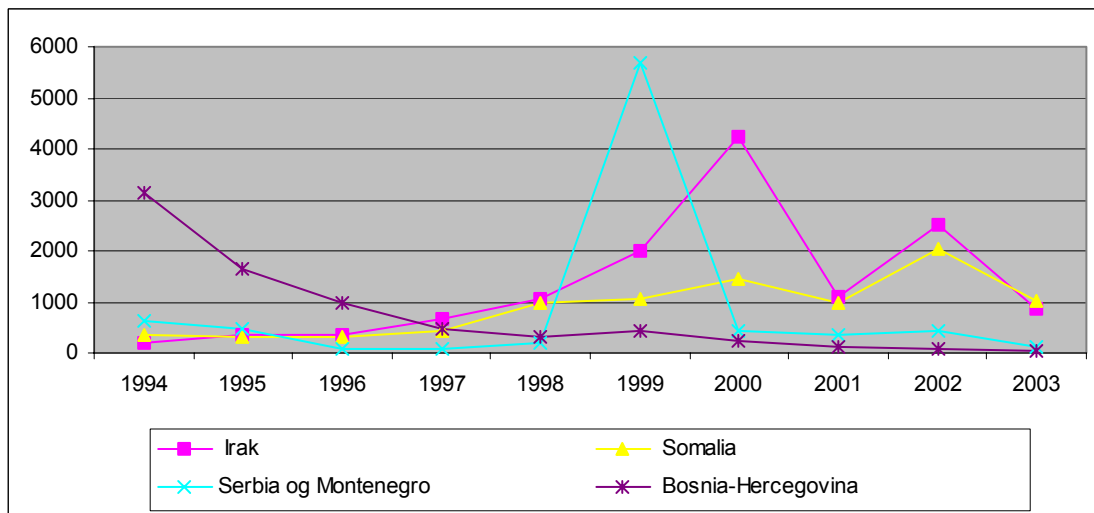
Figur 19: De 10 største landgruppene som ble bosatt i perioden 1994-2003. Absolutte tall

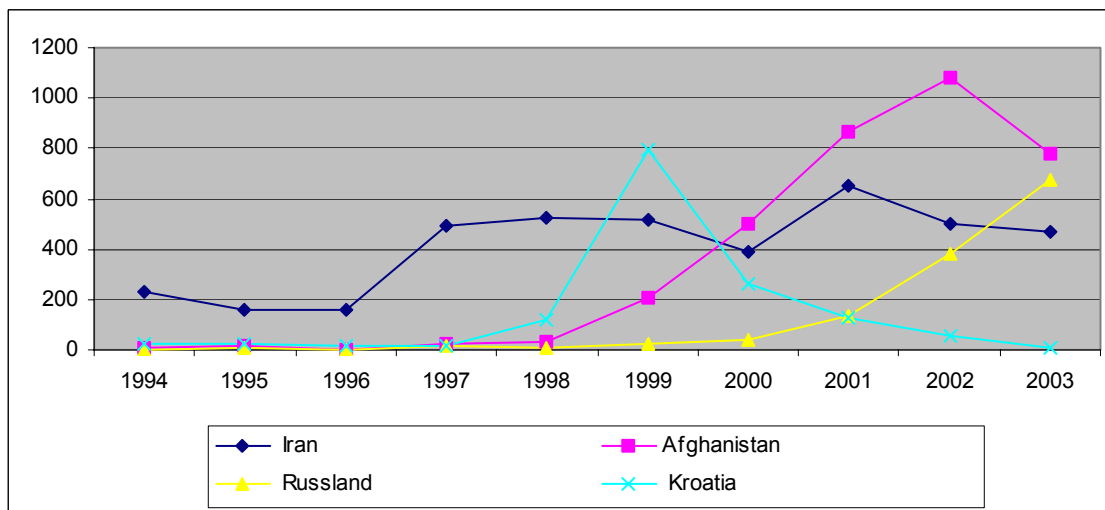
Det årlige antallet flyktninger som blir bosatt varierer mye mellom de ulike landgruppene, og følger mye de ulike konfliktene som har funnet sted verden over. Figurene 20 og 21 viser antall flyktninger fra de åtte største landgruppene for hvert av årene 1994-2003. Vær oppmerksom på at skalaen på de to figurene er forskjellig.

I årene 1994-1996 ble flest flyktninger fra Bosnia og Hercegovina bosatt i en kommune. I 1996 og 1997 var det forholdsvis få flyktninger som fikk bosetting. I 1997 var det flest fra Irak. Antallet flyktninger fra Irak begynte å gjøre seg gjeldene dette året, og økte fram til år 2000. Etter 2000 har antallet variert mye blant irakerne. Antallet somaliske flyktninger har ligget mellom 1 000 og 2 000 siden 1998. Først i 2000 kom det flere afghanere, og antallet nådde en topp i 2002 da omtrent 1 100 afghanere ble bosatt. Antallet russiske flyktninger har steget jevnt fra 2000, men før 2001 var antallet nesten ubetydelig. Det er ikke mulig å følge afghanerne og russerne over fem år, men vi skal likevel kommentere flyttemønsteret deres kort senere i kapitlet når vi omtaler flyttemønsteret for de andre store landgruppene. Når det gjelder flyktninger fra Serbia og Montenegro og Kroatia kom det mange fra disse landene i 1999 sammenliknet med både tidligere og senere år. Situasjonen blant de fra Serbia og Montenegro var særlig spesiell (se omtalen tidligere i notatet), og 1999-kohorten preger det meste av bildet for denne landgruppen.

Figur 20: Bosatte flyktninger etter landbakgrunn. 1994-2003. Absolutte tall

Figur 21: Bosatte flyktninger etter landbakgrunn. 1994-2003. Absolutte tall

Gjennomsnittlig for ankomstkohortene 1994-1999 bodde omtrent 60 prosent av flyktningene fra Bosnia-Hercegovina, Iran og Irak i første bosetningskommune etter fem år, se tabell 16. Andelen var lavest blant dem fra Serbia og Montenegro med 33 prosent. Den lave andelen blant dem fra Serbia og Montenegro skyldes at nærmere 60 prosent av de flyktningene herfra som ankom i 1999, utvandret innen fem år. Gjennomsnittlig for de som ble bosatt 1994-1999 utvandret mer enn halvparten fra Serbia og Montenegro i løpet av fem år. Fra Iran og Irak utvandret eller døde bare en og fire prosent i den samme perioden. Fra Somalia bodde litt over halvparten fortsatt i bosetningskommunen etter fem år, og det er det samme som landsgjennomsnittet.

Andelen bosatt i Oslo etter fem år varierer mer mellom de ulike landgruppene enn andelen bosatt i første bosetningskommune. Høyest andel bosatt i Oslo etter fem år finner man blant somaliere med 23 prosent, etterfulgt av irakere med tolv prosent, se tabell 16. fra Serbia og Montenegro og Bosnia-Hercegovina bodde nesten ingen i Oslo etter fem år. Landsgjennomsnittet for de som bodde i Oslo etter fem år var 8 prosent. I gjennomsnitt for ankomstårene 1994-1999 bodde 23 prosent fra Iran og 18 prosent fra Irak i et annet fylke enn Oslo og fylket første bostedskommunen lå i, mens andelen fra Somalia bare var 10 prosent. Det skiller lite mellom de fem største flyktninggruppene når vi ser på andelen bosatt i annen kommune i samme fylke.

Tabell 16: Flyktninger bosatt etter fem år. De fem største flyktninggruppene. Gjennomsnitt for flyktninger bosatt 1994-1999. Prosent

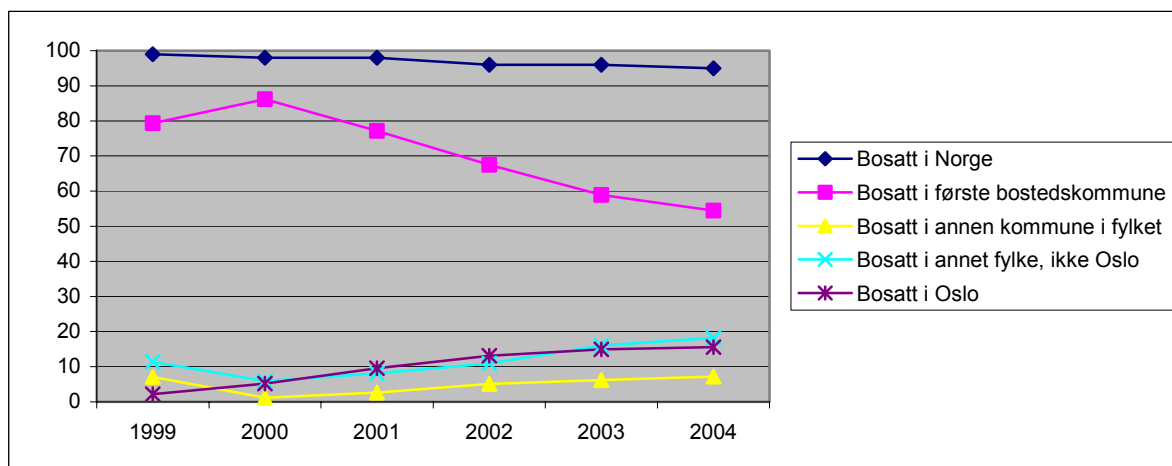
	Antall bosatt 1994-1999	Andel bosatt etter fem år					Andel død eller utvandret
		Bosatt i Norge	Bosatt i første bosteds- kommune	Bosatt i annen kommune i fylket	Bosatt i annet fylke, ikke Oslo	Bosatt i Oslo	
Alle flyktninger bosatt 1994-1999...	29764	81	54	5	14	8	19
Serbia og Montenegro	7135	49	33	4	10	2	51
Bosnia-Hercegovina	7012	82	62	5	14	1	12
Irak.....	4586	96	61	5	18	12	4
Somalia.....	3496	89	54	2	10	23	11
Iran	2079	98	61	4	23	10	2

I 2000 ble nesten 500 afghanere bosatt. Ved inngangen til 2004 var så godt som alle fortsatt i landet. 70 prosent bodde fortsatt i bostedskommunen, 17 prosent bodde i annet fylke enn det opprinnelige eller Oslo og 11 prosent i Oslo. De ser dermed ut til å følge noe av det samme mønsteret som irakere og iranere, selv om vi ikke kan si hvordan utviklingen blir de neste årene. Det er vanskeligere å si noe om russerne. I 2001 ble 135 russere bosatt. Ved inngangen til 2004 bodde 87 prosent i første bosetningskommune, og dette er høyt sammenliknet med de andre flyktninggruppene. Antallet bosatte russere var lavt dette året, så tallet kan være preget av store tilfeldigheter.

Figurene 22-24 nedenfor viser det årlige flyttemønsteret for irakere, somaliere, bosniere og iranere som ble bosatt i 1998. Figur 25 viser flyttemønsteret for flyktninger fra Serbia og Montenegro som ble bosatt i 1999. Vi har valgt 1999 for denne flyktninggruppen fordi det var få som ble bosatt i 1998, men også fordi 1999-kohorten hadde et spesielt flyttemønster slik at det er interessant å se nærmere på denne.

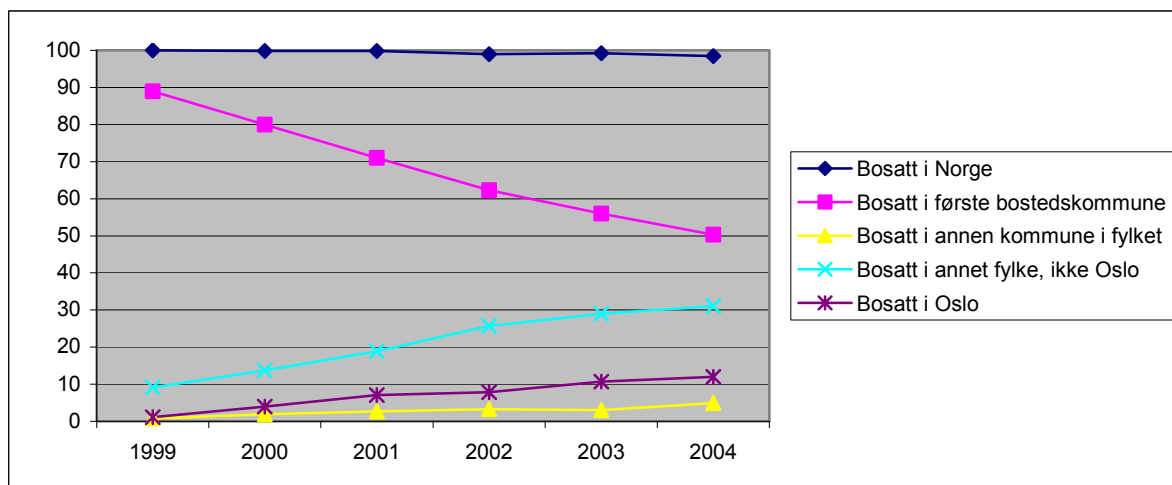
I 1998 ble i overkant av 1 000 flyktninger fra Irak bosatt. Som vi ser av figur 22 er det en forholdsvis liten andel irakiske flyktninger som forlater landet eller som dør. Ved inngangen til det sjette året etter bosetting (1.1.2004) hadde bare om lag fem prosent forlatt landet eller er død. Ved inngangen til det andre året etter bosetting (1.1.2000) bodde i underkant av 90 prosent av flyktningene fortsatt i bosetningskommunen. Utflyttingen fra bosetningskommunen er jevn i alle årene deretter, men flater litt ut i løpet av det femte året. Etter fem år (per 1.1.2004) bodde omtrent 55 prosent av irakerne fortsatt i bosetningskommunen, og dette er omtrent som gjennomsnittet for 1998-kohorten. Utflyttingen til Oslo er jevn de første tre årene, men utflyttingen blir noe mindre i løpet av det fjerde året. Ved inngangen til 2004 bodde omtrent 15 prosent av irakerne i Oslo. Fra inngangen til det andre året etter bosetting økte andelen bosatt i et annet fylke enn Oslo og det opprinnelige jevnt i alle årene, mens andelen bosatt i en annen kommune i fylket flatet litt ut mot slutten av femårsperioden.

Figur 22: Årlig flyttemønster for irakiske flyktninger bosatt i 1998. Prosent

I overkant av 500 iranske flyktninger ble bosatt i 1998. Som vi ser av figur 23 har iranske flyktninger et årlig flyttemønster som ligner på det vi ser blant irakiske flyktninger. Andelen som forlater første bosettingskommune er noe høyere, og forskjellen er størst de første årene etter bosetting. Vi ser dessuten at en noe lavere andel bosetter seg i Oslo, mens flere bosetter seg i et annet fylke enn Oslo og det opprinnelige fylket. Andelen som bosetter seg i et annet fylke øker jevnt fram til inngangen av det fjerde året (1.1.2002) for då å flate noe ut ut. Ved inngangen til 2004 bodde i overkant av 30 prosent av flyktningene fra Iran i et annet fylke enn Oslo og det opprinnelige, og dette er atskillig høyere enn for irakerne.

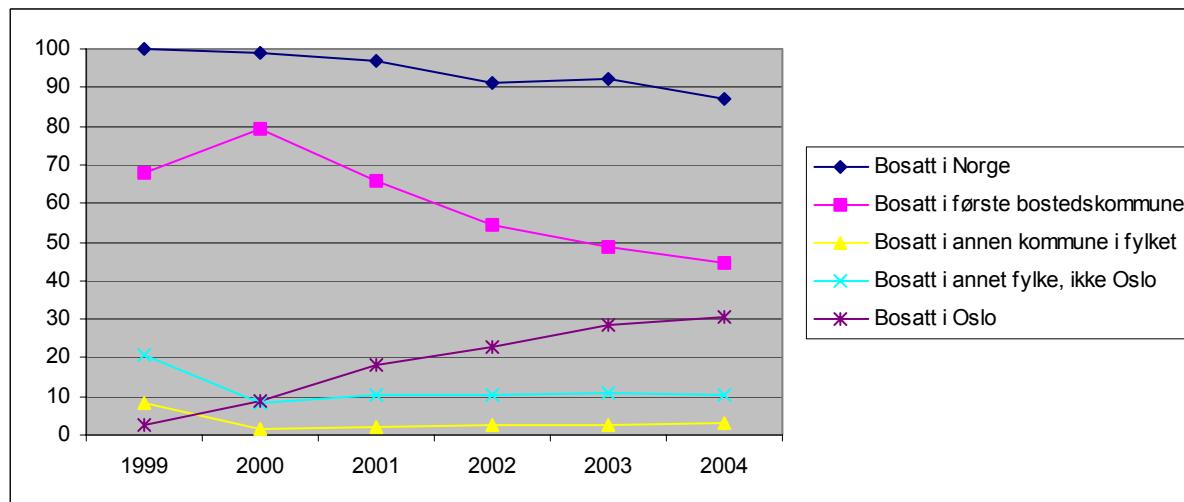
Figur 23: Årlig flyttemønster for iranske flyktninger bosatt i 1998. Prosent

Flyttemønsteret for somaliske flyktninger er noe ulikt mønsteret for irakerne og iranerne, se figur 24. I 1998 ble det bosatt nesten 1 000 flyktninger fra Somalia. Også de somaliske flyktningene viser en forholdsvis jevn og lav andel som forlater landet eller dør i løpet av de fem første årene vi kan følge dem, men andelen er noe høyere enn for irakerne og iranerne. Andelen bosatt i første bosettingskommune ved inngangen til det andre året etter bosetting (1.1.2000) er en god del lavere enn for irakerne med omtrent 80 prosent. Utflyttingen fra første bosettingskommune er atskillig høyere de neste to til tre årene sammenliknet med de irakiske og iranske flyktningene. Ved inngangen til 2004 bodde om lag 45 prosent av de somaliske flyktningene fortsatt i bosettingskommunen, og det er atskillig lavere enn landsgjennomsnittet. Andelen somaliere som flytter til Oslo er også mye høyere enn for irakerne og iranerne. Allerede ved inngangen til det tredje året etter bosetting (1.1.2001) bodde 20 prosent av somaliene i Oslo. De påfølgende årene var innflyttingen til Oslo noe lavere, og ved

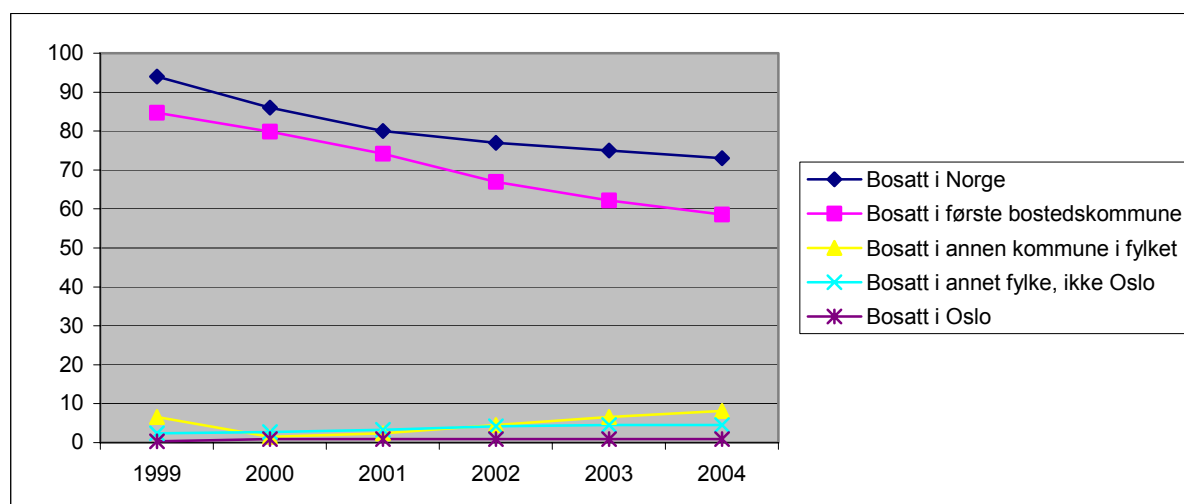
inngangen til 2004 bodde 30 prosent av flyktingene fra Somalia i Oslo. Andelen bosatt i et annet fylke enn Oslo eller en annen kommune i det opprinnelige fylket endret seg lite etter inngangen til det andre året etter bosetting. Ved inngangen til 2004 bodde 10 prosent i et annet fylke og nesten ingen i en annen kommune i fylket de ble bosatt.

Figur 24: Årlig flyttemønster for somaliske flyktinger bosatt i 1998. Prosent

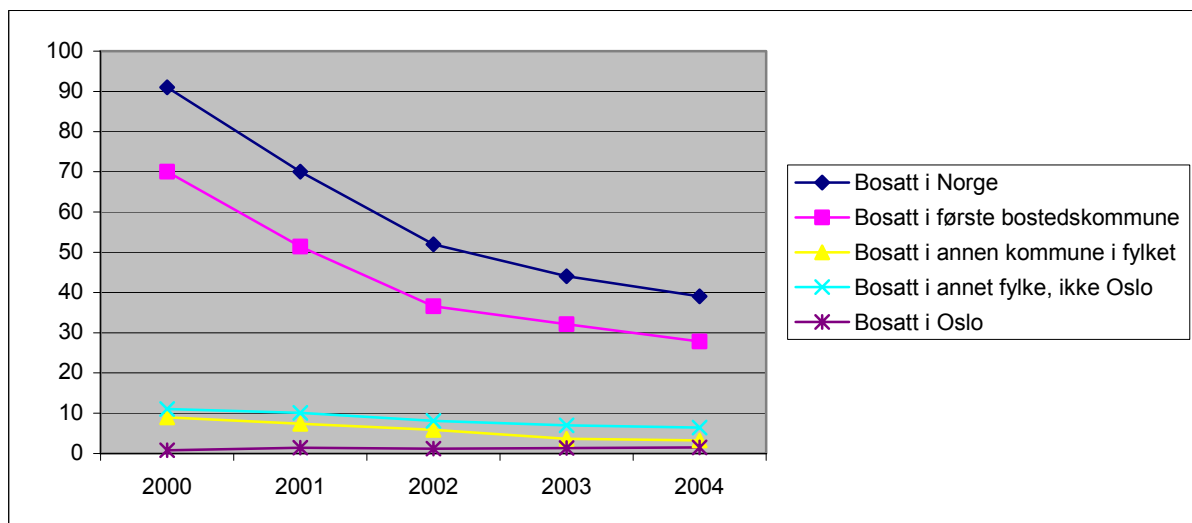
I 1998 ble 330 flyktinger fra Bosnia og Hercegovina bosatt. Figur 25 viser at en forholdsvis stor andel bosniere utvandret eller døde i løpet av de første årene etter bosetting sammenliknet med irakerne, iranerne og somaliene. Ved inngangen til det tredje året etter bosetting (1.1.2001) bodde bare 80 prosent av flyktingene fortsatt i landet. I løpet av de neste tre årene forlot ytterligere nesten 10 prosent landet eller døde. Til tross at en stor del av de bosniske flyktingene forlot landet eller døde fram til 2004, bodde nesten 60 prosent av de bosniske flyktingene fortsatt i første bosettingskommune etter fem år. Utflyttingen fra bosettingskommunen var forholdsvis jevn i alle årene. Så å si ingen bosniere flyttet til Oslo. Det var også en liten andel som bosatte seg i et annet fylke. I forhold til de andre flyktinggruppene bosatte en forholdsvis høy andel seg i en annen kommune i det opprinnelige fylket med nesten 10 prosent etter fem år.

Figur 25: Årlig flyttemønster for bosniske flyktinger bosatt i 1998. Prosent

I 1999 ble nesten 12 000 flyktninger fra Serbia og Montenegro bosatt. Som vi har nevnt tidligere, var det mange av disse som utvandret i løpet av kort tid. Dette ser vi tydelig i figur 26. I løpet av det første og andre året etter bosetting forlot nesten 20 prosent landet hvert år. Ved inngangen til det femte året etter bosetting (1.1.2004) bodde bare 40 prosent av flyktningene fra Serbia og Montenegro som ble bosatt i 1999 fortsatt i Norge. Som vi ser av figuren følger andelen bosatt i første bosettingskommune kurven til andelen bosatt i Norge. Som vi så blant bosniske flyktninger, er det også en høy andel av flyktningene som blir boende i bosettingskommunen når vi tar hensyn andelen som utvandret. Ved inngangen til 2004 bodde nesten 30 prosent i sin opprinnelige kommune. Det var nesten ingen som bosatte seg i Oslo. Andelen bosatt i annet fylke eller en annen kommune i det opprinnelige fylket ser vi synker i årene etter bosetting, men dette forklares sannsynligvis av den store utvandringen vi så i perioden.

Figur 26: Årlig flyttemønster for flyktninger fra Serbia og Montenegro bosatt i 1999. Prosent

Nettoinnflytting til Oslo, Fredrikstad og Kristiansand

I et tidligere kapittel så vi på hvilke kommuner som hadde stor nettoinnflytting av flyktninger i perioden 1998-2003 og hvilke som hadde stor nettoutflytting. Oslo var den kommunen som hadde størst nettoinnflytting for den aktuelle perioden. Vi kommer ikke til å fokusere på de kommunene som hadde størst nettoutflytting da mye av denne utflyttingen ikke er sekundærflytting, men utflytting til første bosettingskommune.

Nedenfor skal vi beskrive sammensetningen av nettosstrømmen av de flyktningene som flyttet til noen av de kommunene som hadde størst nettoinnflytting for perioden 1998-2003. Vi har valgt ut kommunene Oslo, Fredrikstad og Kristiansand. Oslo og Fredrikstad er valgt fordi de hadde størst nettoinnflytting i perioden, mens Kristiansand er valgt for å se på en kommune utenfor Østlandsområdet og som ikke var blant de kommunene med størst nettoinnflytting. Kristiansand hadde den 23. største nettoinnflyttingen av flyktninger i perioden 1998-2003¹. Vi vil bare fokusere på nettoinnflyttingen totalt for hele perioden, ikke se videre på de enkelte årene. I noen tilfeller vil enkelte år bli kommentert hvis det synes nødvendig i forklaringen.

Tabell 17 viser nettoinnflyttingen for perioden 1998-2003 for de utvalgte kommunene nevnt ovenfor. Alle de utvalgte kommunene har hatt en større nettoinnflytting av menn enn kvinner. Minst kjønnsforskjell ser vi Fredrikstad med 55 prosent menn og 45 prosent kvinner. Også i Drammen og Sandefjord, som ikke er vist i notatet, var kjønnsforskjellen forholdsvis liten. I Kristiansand bestod hele nettoinnflyttingen av menn. I årene 1999 og 2001 var det stor nettoutflytting fra kommunen av både menn og kvinner, men innflyttingen av kvinner har vært atskillig lavere enn for menn i alle årene. Flyktningene som har vist en nettoutflytting fra Kristiansand i perioden er nesten utelukkende fra Serbia og Montenegro. I Oslo stod mennene for 62 prosent av den totale nettoinnflyttingen og kvinnene for 38 prosent.

Ikke overraskende ser vi at alle kommunene har større innflytting av primærflyktninger enn familiegjenforente flyktninger. Dette gjelder også for flere av de andre kommunene med stor nettoinnflytting vi ikke har sett på her. Som vi så tidligere i notatet er det jevnt over flere primærflyktninger som blir bosatt, og disse er gjennomgående mindre bofaste enn de familiegjenforente flyktningene. Drammen og Sandefjord, som vi ikke har tatt med i tabellen, hadde en stor andel av familiegjenforente flyktninger i forhold til de andre kommunene med stor nettoinnflytting. I Oslo var 16 prosent familiegjenforente. I Kristiansand var det en nettoutflytting av familiegjenforente flyktninger, noe som sannsynligvis kan forklares ut fra det store antallet flyktninger fra Serbia og Montenegro som forlot kommunen i den aktuelle perioden.

Aldersfordelingen blant flyktningene varierer også en god del mellom de utvalgte kommunene. Generelt var det en liten nettoinnflytting av flyktninger 55 år eller eldre. Kristiansand viser en stor nettoutflytting av flyktninger i denne aldersgruppen, samt en liten utflytting av barn yngre enn 18 år. Nettoinnflyttingen av barn til Oslo var på 22 prosent og i Fredrikstad stod barn yngre enn 18 år for hele 40 prosent av den totale nettoinnflyttingen. Ikke uventet bestod den største innflyttingen til Oslo av flyktninger i alderen 25-34 år. Også i Kristiansand stod flyktninger i alderen 25-34 år for en stor andel av den totale nettoinnflyttingen med 44 prosent.

¹ I tabellgrunlaget er det gitt en beskrivelse av nettoinnflyttingen til de 34 kommunene som hadde størst nettoinnflytting i perioden og de ti kommunene med størst nettoutflytting. KRD får der en mer detaljert oversikt enn det vi har mulighet til å gjøre i dette notatet

Tabell 17: Nettoinnflytting til Oslo, Fredrikstad og Kristiansand 1998-2003. Kjønn, alder, flyktningstype og sivilstand. Flyktninger bosatt 1994-2003. Prosent og absolutte tall.

	Prosent			Absolutte tall		
	Oslo	Fredrikstad	Kristiansand	Oslo	Fredrikstad	Kristiansand
Begge kjønn	100	100	100	3398	682	75
Menn.....	62	55	101	2120	373	76
Kvinner	38	45	- 1	1278	309	-1
Aldersgrupper.....	100	100	100	3398	682	75
00-17	22	40	- 5	753	274	-4
18-24	23	10	28	789	68	21
25-34	38	24	44	1304	164	33
35-44	13	16	35	433	110	26
45-54	3	6	24	87	38	18
55 +	1	4	- 26	32	28	-19
Flyktningstype	100	100	100	3398	682	75
Primærflyktning	84	72	104	2847	490	78
Familiegjenforente..	16	28	- 4	551	192	-3
Sivilstand	100	100	100	3398	682	75
Uoppgitt.....	26	16	24	866	112	18
Gift.....	34	39	32	1163	268	24
Ikke-gift.....	40	44	44	1369	302	33

Tabell 18 viser nettoinnflyttingen etter landbakgrunn til hver av byene Oslo, Fredrikstad og Kristiansand. Oslo hadde en nettoinnflytting av 52 ulike flyktninggrupper og 20 av disse flyktninggruppene hadde en nettoinnflytting på ti eller flere. 16 flyktninggrupper hadde en større utflytting enn innflytting til Oslo i perioden. Størst nettoutflytting var det blant flyktninger fra Serbia og Montenegro (tidl. Jugoslavia) med 150. Nettoinnflyttingen var størst blant somaliere (1 300) og irakere (1 100), og disse to gruppene stod for to tredjedeler av den totale nettoinnflyttingen på 3 400. Det var også en stor nettoinnflytting av flyktninger fra Afghanistan (260), Iran og Sri Lanka (begge 200) og Etiopia (150).

Nettoinnflyttingen til Fredrikstad var størst blant irakere med 270, og det er 40 prosent av den totale nettoinnflyttingen til kommunen. Det var også en stor nettoinnflytting av flyktninger fra Serbia og Montenegro med 140, Somalia (80) og Iran (70).

I Kristiansand var nettoinnflyttingen størst av flyktninger fra Kroatia med 60, og dette er tre ganger så mange som fra Afghanistan som hadde den nest største innflyttingen med 20. Det er også viktig å ta med at Kristiansand hadde en nettoutflytting av flyktninger fra Serbia og Montenegro på 110.

Tabell 18: Nettoinnflytting til Oslo, Fredrikstad og Kristiansand 1998-2003. De største landgruppene. Flyktninger bosatt 1994-2003. Absolutte tall

Oslo		Fredrikstad		Kristiansand	
I alt	3398	I alt	682	I alt	75
Somalia.....	1278	Irak	271	Kroatia	59
Irak.....	1075	Serbia og Montenegro.....	138	Afghanistan	21
Afghanistan.....	259	Somalia	81	Iran	17
Iran	206	Iran	71	Somalia	16
Sri Lanka	201	Bosnia-Hercegovina.....	37	Colombia	14
Etiopia.....	146	Kroatia.....	19	Bosnia-Hercegovina.....	11
Sudan.....	41	Afghanistan	12	Russland	10
Kroatia	36	Zaire	10	Georgia.....	7

Vedlegg 1: Nettoinnflytting av flyktninger i perioden 1998-2003. Flyktninger bosatt 1994-2003. Fylker

	Målgruppe 1998		Målgruppe 1999		Målgruppe 2000		Målgruppe 2001		Målgruppe 2002		Målgruppe 2003		Antall flyktninger t.o.m. 1.1.2003	Nettoinnflytting 1998-2003. Absolutte tall	Nettoinnflytting 1998-2003 i forhold til det totale antallet flyktninger. Prosent
	Antall flyktninger 1.1.1998	Nettoflytting 1998	Antall flyktninger 1.1.1999	Nettoflytting 1999	Antall flyktninger 1.1.2000	Nettoflytting 2000	Antall flyktninger 1.1.2001	Nettoflytting 2001	Antall flyktninger 1.1.2002	Nettoflytting 2002	Antall flyktninger 1.1.2003	Nettoflytting 2003			
01 Østfold	585	217	608	148	877	208	1 140	106	1 202	270	1 450	352	5 862	1 301	22,2
02 Akershus	1 074	82	938	76	1 614	- 16	1 823	242	2 217	168	2 592	184	10 258	736	7,2
03 Oslo	2 406	168	1 961	417	2 406	987	3 436	724	4 202	743	5 124	359	19 535	3 398	17,4
04 Hedmark	352	- 32	342	- 33	971	- 337	1 097	- 179	1 065	- 154	1 262	- 200	5 089	-935	-18,4
05 Oppland	658	- 52	523	- 133	1 015	- 216	1 147	- 223	1 086	- 63	1 416	- 244	5 845	-931	-15,9
06 Buskerud	727	72	525	84	968	113	1 433	- 74	1 558	161	1 941	33	7 152	389	5,4
07 Vestfold	448	29	436	64	771	125	1 044	- 12	1 134	14	1 370	75	5 203	295	5,7
08 Telemark	583	8	637	- 8	1 004	- 155	1 139	- 115	1 128	- 5	1 267	19	5 758	-256	-4,4
09 Aust-Agder	269	- 44	242	- 46	577	- 104	633	- 116	626	12	764	- 69	3 111	-367	-11,8
10 Vest-Agder	578	59	581	- 104	1 071	- 131	1 277	- 125	1 327	- 132	1 568	- 269	6 402	-702	-11
11 Rogaland	984	25	1 092	- 7	1 603	- 73	1 909	- 84	1 998	- 39	2 150	- 16	9 736	-194	-2
12 Hordaland	1 177	- 31	1 100	- 68	1 597	- 95	2 096	- 195	2 170	- 152	2 349	- 139	10 489	-680	-6,5
14 Sogn og Fjordane	338	- 120	244	- 97	291	- 81	480	- 48	580	- 167	644	- 187	2 577	-700	-27,2
15 Møre og Romsdal	472	- 36	456	- 105	749	- 42	1 215	- 243	1 200	- 267	1 397	- 316	5 489	-1 009	-18,4
16 Sør-Trøndelag	662	- 23	662	72	1 139	- 118	1 465	- 213	1 462	- 178	1 602	- 150	6 992	-610	-8,7
17 Nord-Trøndelag	308	- 163	342	- 191	532	- 177	619	- 129	685	- 164	702	- 168	3 188	-992	-31,1
18 Troms	798	- 249	727	- 376	1 461	- 682	1 690	- 596	1 697	- 630	1 835	- 347	4 619	-1 345	-29,1
19 Nordland	349	- 122	398	- 165	806	- 213	1 011	- 318	997	- 253	1 058	- 274	8 208	-2 880	-35,1
20 Finnmark	247	- 108	247	- 149	490	- 304	619	- 286	509	- 202	559	- 136	2 671	-1 185	-44,4

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

2004/78	J.A. Osnes: Beregningsutvalget. Dokumentasjon av SAS-systemet. 98s.		Utvikling av et norsk indikatorsett tilpasset et felles europeisk sammenligningsgrunnlag. 80s.
2004/79	T. Eika og T. Skjerpen. Hvitevarer 2005. Modell og prognose. 18s.	2005/4	E. Falnes-Dalheim og A. Falnes-Dalheim: Dokumentasjon av FoB2001. Spesifikasjoner, bearbeiding, flytdiagram for spørreskjemadelen av tellingen. Del I. 117s.
2004/80	A.K. Johnsen og T. Nøtnes: Biblioteket i fokus? Rapport fra fokusgrupper for bibliotek og informasjonssenteret i Statistisk sentralbyrå. 26s.	2005/5	E. Falnes-Dalheim, A. Falnes-Dalheim: J. Sjørbotten og B. Østvedt: Dokumentasjon av FoB2001. Spesifikasjoner, bearbeiding, flytdiagram for spørreskjemadelen av tellingen. Del II Vedlegg. 146s.
2004/81	H. Tønseth: Årsrapport 2003. Kontaktutvalget for helse- sosialstatistikk. 12s.	2005/6	E. Falnes-Dalheim: Bearbeiding av prøvetellingen i Stange 2000. Folke- og bolig tellingen 2001. 126s.
2004/82	I. Håland og G. Næringsrud: Kontantstøtte og Arbeidskraftundersøkelsen (AKU). 28s.	2005/7	S. Kwesi Baateng og S. Ferstad: Dokumentasjonsnotat for FylkesKOSTRA vidregående opplæring. Publisering av 2003-tallene. 221s.
2004/83	L. Vågane: Omnibusundersøkelsen juli /august 2004. Dokumentasjonsrapport. 45s.	2005/8	Ø. Linnestad og O.K. Lien: SM08 Prisindekser. Fraktindeks på utenriks sjøfart. 56s.
2004/84	D. Spilde: Statistikk over energibruk i industrien. Dokumentasjon og brukerveiledning. 53s.	2005/9	E. Cometa Rauan og R. Johannessen: Forventningsindikator - konsumprisene. November 2004 - mai 2005. 18s.
2004/85	L. Haakonsen: KVARTS i paksis III. Systemer og rutiner i den daglige driften. 72s.	2005/10	A.S. Abrahamsen: Analyse av revisjon - Feilkoder og endringer i utenrikshandelstatistikken. 71s.
2004/86	L-C. Zhang og A. Vedø: Omlegging av utvalgsplan for (AKU). 15s.	2005/11	A-K. Mevik: Usikkerhet i ordrestatistikken. 22s.
2004/87	F. Strøm: Personer uten registrert inntekt eller formue. En gjennomgang av SSBs datagrunnlag for registerbasert inntekts- og formustatistikk 30s.	2005/12	A. Akselsen, S. Lien, Ø. Sivertstøl: FD - Trygd. Variabelliste. 56.
2004/88	G. Daugstad og B. Lie: Kvalitativ forstudie til leveårsundersøkelse blant ikkevestlige innvandrere. 138s.	2005/14	O. Villund: Kvalitet på yrke i registertbasert statistikk. Resultater og utfordringer. 48s.
2004/89	S. Lien og Ø. Sivertstøl: Langtidsmottakere av sosialhjelp 1997-1999. 64s. ISSN 0806-3745	2005/15	E. Engelién, M. Steinnes og V.V. Holst Bloch: Tilgang til friluftsområder. Metode og resultater 2004. 38s.
2005/1	S. Hansen og T. Skoglund: Sysselsetting og lønn i historisk nasjonalregnskap. Beregninger for 1949-1969. 36s.	2005/16	G. Dahl: Uførepensjonisters bakgrunn. 56s
2004/2	FoU og innovasjonstatistikk 2001 og 2002-dokumentasjon. 82s.		
2005/3	M. Steinnes, J. Monsrud, E. Engelién og V.V. Holst Bloch: Samferdsel og miljø.		